

ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ

ὦ Τιμόθεε, τὴν παρακαταθήκην φύλαξον, ἐκτρέπόμενος τὰς βεβήλους κενοφωνίας καὶ ἀντιθέσεις τῆς ψευδωνύμου γνώσεως, ἥν τινες ἐπαγγελλόμενοι περὶ τὴν πίστιν ἠστόχησαν (Α΄ Τιμ. ζ΄ 20-21).

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ «ΡΩΜΙΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ» • ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ-ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2002 • ΤΕΥΧΟΣ 27

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τό πανανθρώπινο αίτημα τῆς εἰρήνης.....	σελ. 1
Ἐτέχθη ἡμῖν σήμερον Σωτήρ.....	σελ. 2
Ἀνακοίνωσις τοῦ Ἁγίου Ὁρους διὰ τοῦς Ἀντιχαλκηδονίους Μονοφυσίτας.....	σελ. 5
Ἀνοικτὴ ἐπιστολὴ κληρικῶν καὶ μοναχῶν πρὸς τὸν Μητροπολίτην Ἰωαννίνων κ. Θεόκλητον.....	σελ. 6
Διακήρυξις κατὰ τοῦ Σχεδίου Ἀνάν.....	σελ. 8
Οἱ ἰνστρούχτορες τῆς Νέας Ἐποχῆς.....	σελ. 11
Προδημοσίευση.....	σελ. 17
Βιβλιοπαρουσίαση.....	σελ. 20
Εἰδήσεις καὶ Σχόλια.....	σελ. 22

ΤΟ ΠΑΝΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΑΙΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ

«Δέομαί Σου, Ἐλεῆμον Κύριε, δός εἰς ὅλον τόν λαόν Σου, ἀπό τοῦ Ἀδάμ ἕως τῆς συντελείας τῶν αἰώνων, νά Σέ γνωρίσῃ ὅτι εἶσαι ἀγαθός καὶ πλήρης ἐλέους, καί οὕτω νά ἀπολαύσουν οἱ πάντες τῆς εἰρήνης Σου καί ἴδουν τό Φῶς τοῦ Προσώπου Σου»

Ἁρχιμ. Σωφρονίου (Σαχάρωφ), «Ἁγιος Σιλουανός ὁ Ἀθωνίτης», σσ. 407-408, Ἱερά Μονή Τιμίου Προδρόμου, Ἔσσεξ Ἀγγλίας 1995

Ἄφορμὴ γιὰ τό σημεῖωμα αὐτό μᾶς δίνει ἡ δεσποτικὴ ἔορτὴ τῆς Γεννήσεως σέ συνδυασμὸ μὲ τὴν τρέχουσα ὀδυνηρὴ πραγματικότητα.

Ὁ βασιλεύς τῆς εἰρήνης, Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός, ἀνοίξε διὰ τῆς σαρκώσεώς του τὸν δρόμο, ὥστε ὁ ἄνθρωπος, ἂν θέλει, νά γίνει κοινωνός τῆς ὄντως εἰρήνης, τῆς ἄνωθεν προ-

ερχομένης καὶ παρεχομένης ἀπὸ τὸν δοτῆρα παντός ἀγαθοῦ.

Ἡ οἰκείωση βέβαια αὐτῆς τῆς ἄνωθεν εἰρήνης προαπαιτεῖ ἐσωτερικὴ πνευματικὴ ἐργασία μετανοίας καὶ καθάρσεως, προκειμένου νά δημιουργηθεῖ στήν καρδιά τοῦ ἀνθρώπου ὁ κατάλληλος χῶρος γιὰ τὴν ὑποδοχὴ καὶ διατήρησή της.

Ἐάν δέν ὑπάρχουν αὐτές οἱ πνευματικές προϋποθέσεις, κάθε λόγος περί εἰρήνης κατα- ντᾶ φλυαρία, πού πολλές φορές ἐξυπηρετεῖ καί ἄνομα συμφέροντα. Εἶναι γνωστό τό λατινικό ρητό «ἄν θέλεις εἰρήνη, νά ἐτοιμάζεσαι γιά πό- λεμο» καί ἡ συνακόλουθη πραγματικότητα πού ζεῖ ἡ ἀποστατημένη ἀπό τόν ἀληθινό Θεό ἀνθρωπότητα. Πράγματι, οἱ ἄρχοντες τῶν ἐθνῶν, ἐνῶ μιλοῦν γιά εἰρήνη, ἐτοιμάζουν πο- λέμους. Στήν ἐποχή μας μάλιστα ἐφευρίσκουν καί περίτεχνους τρόπους νά ἀντιστρέφουν τήν πραγματικότητα μέ τή βοήθεια τῆς γλώσσας τῆς προπαγάνδας. Θυμᾶσθε τούς «ἀνθρωπι- στικούς» βομβαρδισμούς στό Κοσσυφοπέδιο. Αὐτήν τήν πραγματικότητα διώνει καί πάλιν ἡ ἀνθρωπότητα καθώς ὄλο καί δυνατώτερα ἀκούγονται τά τύμπανα τοῦ ἤδη ἀποφασισθέ- ντος ἀπό τίς Η.Π.Α. πολέμου ἐναντίον τοῦ Ἰράκ.

Γιά ὅσους ἐπιμένουν νά βλέπουν χωρίς τά παραμορφωτικά γυαλιά μέ τά ὁποῖα τά διεθνή Μ.Μ.Ε. παρουσιάζουν τήν πραγματικότητα, εἶναι σαφές ὅτι ὁ πόλεμος θά γίνει ὄχι γιά νά

τεθεῖ φραγμός στήν ἀνάπτυξη ὄπλων μαζικῆς καταστροφῆς ἀπό τόν δικτάτορα τοῦ Ἰράκ Σα- ντάμ Χουσεῖν, οὔτε γιά νά παταχθεῖ ἡ τρομο- κρατία, ἀλλά γιά νά ἀποκτήσουν οἱ Η.Π.Α. τόν ἔλεγχο τῶν τεραστίων ἀποθεμάτων πετρε- λαίου πού εὑρίσκονται στό ὑπέδαφος τοῦ Ἰράκ καί τά ὁποῖα, καθώς ἐγράφη, εἶναι κατά 50% μεγαλύτερα ἀπό αὐτά πού διαθέτουν Η.Π.Α., Καναδάς, Εὐρώπη καί Ρωσία μαζί!

Σ' αὐτή τή χρονική συγκυρία ἐμφανίσθηκε καί τό σχέδιο τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τοῦ Ο.Η.Ε. Κόφι Ἀνάν γιά τήν λύση τοῦ Κυπρια- κοῦ. Τό κυφορηθέν ἐπί πολλά χρόνια σχέδιο λύσεως ἀποτελεῖ παγκοσμίου πρωτοτυπίας ἔκτρομα μέ τήν σφραγίδα τοῦ Ο.Η.Ε.!

Ἐο Κυπριακός Ἑλληνισμός εὑρίσκεται στό κρισιμότερο γιά τήν ἐπιβίωσή του σημεῖο τῆς ἱστορίας του μετά τήν προδοσία τοῦ 1974 πού ἔφερε τήν τουρκική εἰσβολή καί κατοχή.

Ἡ καρδιά καί ὁ νοῦς μας εἶναι ἐκεῖ καί ἡ εὐχή διάπυρος νά βοηθήσει ὁ καλός Θεός νά μήν κατισχύσει τελικά τό ἄδικο.

Η ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

«ΕΤΕΧΘΗ ΗΜΙΝ ΣΗΜΕΡΟΝ ΣΩΤΗΡ»

Τοῦ Πανοσιολογιώτατου Ἀρχιμανδρίτου π. Γεωργίου

Καθηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου Ἀγίου Ὁρους

«Ἴδού γάρ εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαράν μεγά- λην, ἣτις ἔσται παντί τῷ λαῷ, ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον Σωτήρ, ὅς ἐστί Χριστός Κύριος, ἐν πόλει Δαυίδ» (Λουκ. 2, 10-12).

Οἱ ἀπλοῖ Ποιμένες τῆς Βηθλεέμ, πρῶτοι αὐτοί, μετά τήν Κυρία Θεοτόκο ἀξιώ- θηκαν νά λάβουν τό παγκαρμόσυνο ἄγγελμα, τό ὄντως Εὐαγγέλιο, τό μόνο Εὐαγ- γέλιο ὅτι ἐτέχθη πρὸς χάριν τῶν ἀνθρώπων ὁ ἀναμενόμενος Σωτήρ, ὁ Χριστός, ὁ Κύριος, δη- λαδῆ ὁ Θεάνθρωπος.

Αὐτή εἶναι ἡ μεγάλη χαρά τῆς Ἐκκλησίας καί μάλιστα τίς ἅγιες αὐτές ἡμέρες πού συνε- ορτάζουμε μέ τήν ἁγία Παρθένο, τόν δίκαιο Ἰωσήφ τόν μνήστορα, τούς Ἀγγέλους, τούς Ποιμένες καί τούς ἐξ ἀνατολῶν Μάγους τήν θεία γέννησι.

Ἐο Κύριος Ἰησοῦς Χριστός εἶναι πράγματι ὁ Σωτήρ μας, ὁ μόνος Σωτήρ μας, γιατί μόνος αὐτός ἔνωσε τήν Ὑπόστασί Του, τήν Ὑπόστα- σι τοῦ Θεοῦ Λόγου, τήν θεία καί τήν ἀνθρώπι- νη φύσι «ἀτρέπτως, ἀσυγγύτως, ἀδαιρέτως καί ἀχωρίστως» κατά τόν ὄρον τῆς ἁγίας Δ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, καί ἔτσι ὡς τέλειος Θεός καί τέλειος ἄνθρωπος ἔσωσε τή βαρειά ἄρρωστη ἀνθρώπινη φύσι μας καί μᾶς χάρισε τήν αἰώνιο ζωή. Αὐτήν τήν πίστι μᾶς παρέδω- σαν οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι καί οἱ ἅγιοι Πατέρες.

Ἐο ἐχθρός τῆς σωτηρίας μας ἐπεστράτευσε ἀπό τά χρόνια τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων καί τῶν διαδόχων τους ἀνθρώπους ὑπερηφάνους, πού προσπάθησαν νά διαστρέψουν τήν εὐαγγελι- κή ἀλήθεια περί Χριστοῦ.

Οἱ πρῶτοι αἵρετικοί, οἱ δοκηταί καί γνω- στικοί, ἐκήρυτταν ὅτι ὁ Χριστός φαινομενικά

μόνο ένανθρώπησε. Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Θεολόγος ἔγραψε γι' αὐτούς: «Πᾶν πνεῦμα ὃ ὁμολογεῖ Ἰησοῦν Χριστόν ἐν σαρκί ἐληλυθότα, ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστὶ, καὶ πᾶν πνεῦμα ὃ μὴ ὁμολογεῖ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν ἐν σαρκί ἐληλυθότα, ἐκ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἐστὶ, καὶ τοῦτο ἐστὶ τὸ τοῦ ἀντιχρίστου, ὃ ἀκηκόατε ὅτι ἔρχεται, καὶ νῦν ἐν τῷ κόσμῳ ἐστὶν ἤδη (Α' Ἰωάν. δ' 2-3).

Ἀκολούθησαν ὁ Ἄρειος, ὁ Ἀπολλινάριος, ὁ Νεστόριος, ὁ Εὐτυχής, ὁ Διόσκορος, ὁ Σεβήρος.

Ὅλοι αὐτοὶ προσπαθοῦσαν νὰ λύσουν ὀρθολογιστικὰ τὸ μυστήριο τοῦ Θεανθρώπου. Τούς ἦταν ἀδιανόητο πῶς οἱ δύο φύσεις ἐνώθηκαν στό πρόσωπο τοῦ ἐνός Χριστοῦ.

Γιὰ νὰ λύσουν τὸ κατ' αὐτούς ἀδιέξοδο εἶτε ἀφαιροῦσαν ἀπὸ τὴν θεότητα (ὅπως ὁ Ἄρειος) εἶτε ἀφαιροῦσαν ἀπὸ τὴν ἀνθρωπότητα (ὅπως ὁ Ἀπολλινάριος καὶ ὁ Εὐτυχής), εἶτε ἔβλεπαν χωρισμένες καὶ μὴ ἀληθῶς ἐνωμένες τίς δύο φύσεις (ὅπως ὁ Νεστόριος), εἶτε συνέχεαν τίς δύο φύσεις σὲ μία φύσι (ὅπως ὁ Διόσκορος καὶ ὁ Σεβήρος), ἐκ τῶν ὁποίων κατὰ τοὺς ἁγίους Πατέρες προήλθαν οἱ μονοθελήται καὶ μονοενεργῆται, ἀρνούμενοι θεία καὶ ἀνθρωπίνη θέλησι καὶ ἐνέργεια στὸν Χριστό. Αὐτὴ τὴν αἰρετικὴ χριστολογία ἀκολουθοῦν μέχρι σήμερα οἱ ἀντιχαλκηδόνιοι (Κόπται, Ἀρμένιοι, Ἀβυσσηνοί, Συροϊακωβίται).

Ἀλλὰ καὶ οἱ εἰκονομάχοι κατὰ βάθος εἶχαν μονοφυσικὸ φρόνημα. Πῶς μπορούμε νὰ εἰκονίζουμε τὸν Χριστό, ὅταν δέν πιστεύουμε στὴν πληρότητα τῆς ἀνθρωπίνης του φύσεως;

Οἱ ἅγιοι Πατέρες ἀγωνίσθηκαν σθεναρῶς ἐναντίον ὄλων αὐτῶν τῶν αἰρετικῶν καὶ ὑπέστησαν διωγμούς, βασανιστήρια, ἐξορίες καὶ θανάτους, γιὰ νὰ κρατηθῆ ἀλώβητος ἡ Ὁρθόδοξος Πίστις στὸν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό.

Μελετῶντες τὰ πρακτικὰ τῶν ἁγίων Οἰκουμενικῶν καὶ Τοπικῶν Συνόδων, ὅπως καὶ τὰ ἀντιαιρετικὰ ἔργα τῶν ἁγίων Ὁρθοδόξων Πατέρων καὶ Ὁμολογητῶν, διαπιστώνουμε τὴν εὐαισθησία τους καὶ τὴν προσοχή, πού ἔδιδαν καὶ τοὺς ὑπερανθρώπους ἀγῶνες, πού διεξήγαγαν νὰ μὴ παραχαραχθῆ ἡ Ὁρθόδοξος Πίστις στό πρόσωπο τοῦ Θεανθρώπου Χριστοῦ. Καὶ αὐτό γιὰτί ἐπίστευαν ὅτι μόνον ὁ ἀληθής, ὁ ἀποκεκαλυμμένος Θεάνθρωπος ἠμπορεῖ νὰ

σώσει τὸν ἄνθρωπο. Κανένας Χριστός ἐλλιπής ἢ μειωμένος, εἴτε κατὰ τὴν θεότητά του εἴτε κατὰ τὴν ἀνθρωπότητά του, δέν ἠμπορεῖ νὰ σώσει τὸν πεπτωκότα ἄνθρωπο.

Πρέπει ὁ ὅλος ἄνθρωπος νὰ προσληφθῆ ἀπὸ τὸν ὅλον Θεόν γιὰ νὰ σωθῆ, γιὰτί καθὼς χαρακτηριστικὰ εἶπε ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ θεολόγος: «Τὸ γὰρ ἀπρόσληπτον, καὶ ἀθεράπευτον, ὃ δὲ ἦνεται τῷ Θεῷ, τοῦτο καὶ σώζεται» (P.G. 37, 181). Ὅ,τι δηλαδή δέν θὰ προσλάβῃ ἀπὸ τὴν ἀνθρωπίνη φύσι ὁ Θεός Λόγος δέν θὰ θεραπευθῆ καὶ δέν θὰ σωθῆ.

Ἀκολούθησαν ἀργότερα καὶ ἄλλες αἰρετικές παραχαράξεις, ὅπως αὐτὴ τοῦ Βαβλαάμ, πού ἐκήρυτε κτιστὴ τὴ Χάρι τοῦ Θεοῦ καὶ ἄρα ἀδύνατη τὴν διὰ τοῦ Χριστοῦ θέωσι τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ Παπισμοῦ, πού παραμέρισε τὸν Θεάνθρωπο Χριστό ὑπερυψώνοντας τὸν «ἀλάθητο» Πάπα, τῶν Προτεσταντῶν, πού ἀπέρριψαν τὸν Πάπα, ἀλλὰ κατήργησαν τὸ ἀλάθητο τῆς Ἐκκλησίας καὶ κάθε Προτεστάντης μπορεῖ νὰ πιστεύῃ στὸν Χριστό τῆς ἀρεσκείας του. Ἐφθασαν, μάλιστα, ἀκραῖοι Προτεστάνται νὰ ἀρνηθοῦν τὴν θεότητα τοῦ Χριστοῦ καὶ νὰ κηρύξουν τὸν θάνατο τοῦ Θεοῦ.

Πρέπει νὰ γνωρίζουμε καὶ νὰ πιστεύουμε ὅτι μόνον ὁ Χριστός μᾶς σώζει καὶ μάλιστα μόνον ὁ ἀληθής Χριστός, ὅπως τὸν ἐκήρυξαν καὶ τὸν ἐδογμάτισαν οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι καὶ οἱ ἅγιοι Πατέρες καὶ διακρατεῖ ἡ ἁγία μας Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία.

Εἴμαστε εὐγνώμονες στοὺς ἁγίους Πατέρες μας, πού ἐμόχθησαν γιὰ νὰ διατυπώσουν, συνεργοῦντος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, μέ ἀκρίβεια καὶ τελειότητα τὰ δόγματα τῆς εὐσεβείας. Δέν ἐδημιούργησαν οἱ Πατέρες τὰ δόγματα. Ἡ Ἐκκλησία πάντοτε ἐπίστευε ὅ,τι οἱ Πατέρες ἐδογμάτισαν. Πάντοτε π.χ. ἡ Ἐκκλησία ἐπίστευε ὀρθοδόξως περὶ Χριστοῦ. Αὐτό, πού πάντοτε ἡ Ἐκκλησία ἐπίστευε, οἱ Πατέρες στίς Οἰκουμενικὲς Συνόδους καὶ μάλιστα στὴν Δ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδο διετύπωσαν θεόπνευστα σὲ «ὄρο πίστεως».

Ἔτσι ἐπλούτισαν οἱ ἅγιοι Πατέρες τὴν ὀρθόδοξο θεολογία καὶ αὐτὴ τὴν θεολογία προσφέρει ἡ Ἐκκλησία κατὰ τὸ δοξαστικὸ τῶν Χριστουγέννων τοῦ ἁγίου Γερμανοῦ, στὸν τεχθέντα Κύριο ὡς δῶρο.

Σήμερα ἐπηρεασμένοι ἀπὸ τὸν ὀρθολογι-

σμό και τόν συγκρητισμό πάσχουμε κάποια δογματική αναισθησία. Πολλοί Χριστιανοί νομίζουν ότι δεν έχει σημασία τί δόγμα προσδεύεις, αφού ο Χριστός σε όλα τα δόγματα είναι ο ίδιος. Δεν γνωρίζουν ότι ο Χριστός είναι μόνον ο ίδιος, αλλά η πίστις στον Χριστό δεν είναι η ίδια. Άλλοιως πιστεύουμε τον Χριστό οι Ὁρθόδοξοι και άλλοιως οι αίρετικοί. Δεν μας σώζει οποιαδήποτε πίστις στον Χριστό, αλλά η ὀρθή, η ὀρθόδοξος πίστις στον Χριστό, «ἡ ἀπαξ παραδοθεῖσα τοῖς ἁγίοις πίστις» (Ἰούδα 3).

Παραγνωρίζουν ἀκόμη πολλοί ότι ο Χριστός δεν είναι ιδεολογία. Ὁ ἀληθινός Χριστός είναι πρόσωπο και μάλιστα ὁ εἷς τῆς Ἁγίας Τριάδος, πού για μας και για τήν σωτηρία μας ἔλαβε σάρκα ἀπό τήν ἁγία Παρθένο Μαρία και μπῆκε στήν ἱστορία. Ὅπως ψάλλει ἡ Ἐκκλησία: «Ὁ ἀναρχος ἄρχεται, ὁ Λόγος σαρκούται».

Ὁ Χριστός μας σώζει μέ τήν Ἐκκλησία Του και διά τῆς Ἐκκλησίας Του, πού εἶναι τό σῶμα Του. Ὁ Χριστός εἶναι ἡ κεφαλή τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ ιδεολογοποιημένος Χριστιανισμός δεν θεωρεῖ ἀναγκαῖα τήν Ἐκκλησία, τό σῶμα τοῦ Χριστοῦ, για τή σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου. Ἀλλά ὁ Χριστός μας σώζει ὡς ὄλον, ὡς κεφαλή και σῶμα. Οὔτε σῶμα ἀκέφαλον, οὔτε κεφαλή ἀσώματος. Εἶναι ὁ πλήρης Χριστός. Οὔτε πάλιν πολλές «ἐκκλησίες» μας σώζουν, αφού στήν μία ἁγία Κεφαλή δεν μποροῦν να ἀντιστοιχοῦν πολλά σώματα, ἀλλά μόνο ἕνα σῶμα, μία μόνον Ἐκκλησία. «Ἡ Μία, Ἁγία, Καθολική και Ἀποστολική Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία» τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως.

Δεν ἐπιτρέπεται, λοιπόν, οἱ Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί, ἐάν ὄντως πιστεύουν στον Κύριο Ἰησοῦ Χριστό, ὡς εἷς μοναδικόν Σωτήρα και στήν ἁγία Ὁρθόδοξο Ἐκκλησία Του, ὡς εἷς τό ἀληθινό Σῶμα Του, να ἐρωτοτροποῦν μέ ἄλλες χριστιανικές ὁμολογίες ἢ πολύ περισσότερο μέ ἄλλες θρησκείες.

Ὁ Κύριος μας ἐδίδαξε να ἀγαπᾶμε ὄλους τούς ἀνθρώπους, γιατί ὄλοι εἶναι πλάσματά του, γιατί και ὁ ἴδιος βρέχει «ἐπί πονηρούς και ἀγαθούς και ἀνατέλλει τόν ἥλιον αὐτοῦ ἐπί δικαίους και ἀδίκους» (Ματθ. ε', 45), ἀλλά να μένουμε σταθεροί στήν ὁμολογία Του και στήν Πίστι μας.

Οἱ ἅγιοι Πατέρες μας παραδίδουν τήν ἀληθινή και ἀκαινοτόμητο πίστι στον Θεάνθρωπο Χριστό, ἀλλά και τήν ὁδὸ πού πρέπει να ἀκολουθήσουμε, για να μορφωθῇ ὁ Χριστός σε μας· δεν μας σώζει μόνη ἡ ὀρθή πίστις.

Πιστεύουμε ὀρθόδοξα, για να μποροῦμε να ἐνωθοῦμε μέ τόν Χριστό και ἔτσι να σωθοῦμε.

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἔγραφε στους Γαλάτας: «Τεκνία μου, οὗς πάλιν ὠδίνω, ἄχρις οὔ μορφωθῇ Χριστός ἐν ὑμῖν» (Γαλ. δ', 19). Ὅπως ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ἔτσι και οἱ ἅγιοι Πατέρες μέ πνευματικούς πόνους καθοδηγοῦσαν τούς Χριστιανούς, για να «παραστήσουν πάντα ἄνθρωπον τέλειον ἐν Χριστῷ» (Κολ. α' 28).

Εἶναι χαρακτηριστικό τό παράδειγμα τοῦ ἁγίου Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ, ὁ ὁποῖος ὄχι μόνον ἀγωνίσθηκε σθεναρά κατά τοῦ μονοθελητισμοῦ και διεκρίθη για τούς ἀντιαιρετικούς του ἀγῶνες και τά ἀντιαιρετικά του συγγράμματα, ἀλλά και μας παρέδωσε πολύτιμη διδασκαλία περί τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς, ὅπως φαίνεται και στό ἔργο του «Τά 400 Κεφάλαια περί ἀγάπης».

Στήν ἁγία μας Ὁρθόδοξο Πίστι παραλαμβάνουμε τήν ἀληθινή δογματική διδασκαλία περί Χριστοῦ, ἀλλά και τήν ὀρθή διδασκαλία περί τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς. Ἡ ὀρθή πίστις στον Χριστό μας βοηθεῖ στήν ἐν Χριστῷ ζωή. Καί ἡ ἐν Χριστῷ ζωή εἶναι προϋπόθεσις για τήν ἀληθινή και ὀρθόδοξο πίστι.

Ὁ ἅγιος Νικόλαος ὁ Καβάσιλας γράφει: «Ἐτι δέ τήν μέν θεολογίαν πιστεῦσαι δὴ μόνον... τήν δέ οἰκονομίαν και μιμήσασθαι και ἐπί τῶν ἔργων δεῖξαι πᾶσα ἀνάγκη δεῖ γάρ, φησίν, ἔξακολουθῆσαι τοῖς ἴχνεσιν τοῦ ὑπέρ ἡμῶν ἀποθανόντος και ἀναστάντος» (Περί τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς, Λόγος Β' 21).

Τήν θεολογία μόνον πρέπει να πιστεύουμε, ἀλλά τήν οἰκονομία, δηλαδή τήν ἐπί γῆς σωτηριώδη τοῦ Χριστοῦ πολιτεία, εἶναι ἀνάγκη και να μιμούμεθα μέ ἔργα και να ἀκολουθοῦμε τά ἴχνη Αὐτοῦ, πού ἀπέθανε και ἀνέστη για μας.

Ἄλλοι δέ Πατέρες, ὅπως ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Σιναΐτης, μας συμβουλεύουν να ἀκολουθήσουμε τά στάδια τῆς πνευματικῆς μεθελικιώσεως τοῦ Χριστοῦ. «Καθένας πού βαπτίσθηκε στό ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, ὀφείλει να περάσει ἀπό ὄλες τίς μεθελικιώσεις τοῦ Χριστοῦ. Γιατί

στό Βάπτισμα τίς ἔλαβε δυνάμει, καί μέσφ τῶν ἐντολῶν μπορεῖ νά τίς πραγματώσει καί νά τίς γνωρίσει». (Κεφάλαια, Φιλοκαλία τ. Δ΄. Μετάφρ. Ἀντων. Γαλίτη, 1990, σελ. 212).

Ἄς ἀγωνισθοῦμε ὅλοι οἱ Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί νά πιστεύουμε ὀρθόδοξα στόν Χριστό, ἀλλά καί νά ζοῦμε ἐν Χριστῷ.

Ἔτσι ὁ Χριστός θά γεννᾶται καί στήν εὐτελεῖ ὑπαρξή μας καί ἐμεῖς θά γινώμεθα ἄλλοι Χριστοί.

Κατά τόν θεολόγο Γρηγόριο «Καί ὁ πλουτίζων πτωχεύει, πτωχεύει γάρ τήν ἐμήν σάρκα, ἵν' ἐγώ πλουτίσω τήν αὐτοῦ θεότητα. Καί ὁ πλήρης κενοῦται ... ἵνα ἐγώ τῆς ἐκείνου μεταλάβω

πληρώσεως» (Εἰς τά Θεοφάνεια Ρ.Γ. 36, 325).

«ᾧ βάθος πλούτου καί σοφίας καί γνώσεως Θεοῦ!» (Ρωμ. 11, 33).

Ὁ σαρκί νηπιάσας ἄπειρος Θεός μᾶς προσφέρει τήν θεότητά Του. Ἐμεῖς ἄς τοῦ προσφέρουμε ἐλεύθερα καί ἀγαπητικά ὅλη τήν ἀνθρωπίνη μας ὑπαρξί νά τήν θεραπεύση, νά τήν σώση, νά τήν θεώση.

Τῷ σαρκί ἐπιφανέντι Θεῷ δόξα, κράτος καί προσκύνησις εἰς τούς αἰῶνας. Ἀμήν.

Ὁ Καθηγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς
τοῦ Ὁσίου Γρηγορίου Ἀγίου Ὁρους
Ἀρχιμ. Γεώργιος

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΑΝΤΙΧΑΛΚΗΔΟΝΙΟΥΣ ΜΟΝΟΦΥΣΙΤΑΣ

Ἱερά Κοινότης Ἀγίου Ὁρους Ἀθῶ
Ἀριθ. Πρωτ. Φ. 2/32/2371

Καρυαί τῆ 10η/23η Δεκεμβρίου 2002

Πρός τό εὐσεβές χριστιανικόν πλήρωμα
Διά τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ καί λοιποῦ τύπου

Κατά τήν περίοδον ταύτην τῶν ἑορτῶν τῆς Θείας Ἐνανθρωπήσεως ἀναθεωροῦντες ἐν τῇ διανοίᾳ ἡμῶν τό μυστήριον τῶν δύο φύσεων τοῦ Σαρκωθέντος Λόγου τοῦ Θεοῦ, τό ὅποσον ἀθετοῦν αἱ πεπλανημένα δοξασιᾶι τῶν αἰρετικῶν Ἀντιχαλκηδονίων, ἐπιθυμοῦμεν νά καταστήσωμεν τούς εὐσεβεῖς Ὁρθοδόξους Χριστιανούς κοινωνούς τῶν κάτωθι:

Ἡ Ἱερά Κοινότης τοῦ Ἀγίου Ὁρους ἀπό πολλῶν ἐτῶν ἔχει καταστήσει γνωστήν δι' ἐμπεριστατωμένων κειμένων τήν πεποίθησίν της, ὅτι δέν εἶναι δυνατόν νά γίνουσι ἀποδεκτά τά συμφωνηθέντα εἰς ἐπίπεδον ἐπιτροπῶν κατὰ τόν Διάλογον μετά τῶν λεγομένων Ἀντιχαλκηδονίων καί ἀποτυπωθέντα εἰς Κοινάς Δηλώσεις, ὡς μή σύμφωνά πρὸς τήν Ὁρθόδοξον αὐτοσυνειδησίαν, τήν ὁποῖαν μέ ἀκρίβειαν ἐκφράζουσι αἱ Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι καί οἱ θεοφόροι ἅγιοι Πατέρες. Ἄλλωστε ταῦτα οὔτε ἔτυχον πανορθόδοξον ἀποδοχῆς καί ἐγκρίσεως, ἀλλά μάλιστα καί ὑπό συνοδικῶν Σωμάτων

καί διακεκριμένων θεολόγων κατεκρίθησαν.

Δυστυχῶς παρατηρεῖται ἡ τάσις νά θεωροῦνται αἱ συμφωνίαι τῶν Κοινῶν Δηλώσεων ὡς ἰσχύουσαι καί ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῶν νά ἀναγνωρίζονται ὡς ἔγκυρα τά «Μυστήρια» τῶν Ἀντιχαλκηδονίων καί νά συμφωνοῦνται ἐνώσεις μετ' αὐτῶν, χωρὶς οὗτοι νά ἔχουν ἀποδεχθῆ τήν Ὁρθόδοξον διδασκαλίαν περὶ τῶν δύο φύσεων τοῦ Χριστοῦ.

Οὕτω πληροφοροῦμεθα ὅτι εἰς Ἀγιωτάτας Ἐκκλησίας, ἀλλοῦ μὲν θεωρεῖται τό Βάπτισμα τῶν Ἀντιχαλκηδονίων ὡς ἔγκυρον καί γίνεται δεκτόν νά ἀναγνωρίζωνται ὡς ἔγκυροι μικτοὶ γάμοι μεταξύ Ὁρθοδόξων καί Κοπτῶν τελεσθέντες ὑπὸ Κόπτου ἱερέως, ἐνῶ ἀλλοῦ προχωροῦν ἔτι περισσότερο εἰς μερικὴν μυστηριακὴν διακοινωνίαν μετά μονοφυσιτῶν Συροϊακωδιτῶν.

Ἐκφράζομεν τήν λύπην μας διὰ τὰς ἀποφάσεις αὐτάς, αἱ ὁποῖαι τραυματίζουν τήν πανορθόδοξον ἐνότητα καί παραθεωροῦν τὰς ἀποφάσεις τῶν Ἀγίων Οἰκουμενικῶν Συνό-

δων, μέ πρακτικήν συνέπειαν τήν δημιουργίαν προβλημάτων συνειδήσεως εἰς τόν ἀγιορειτικόν μοναχισμόν καί σύνολον τό ὀρθόδοξον πλήρωμα. Ἀποδοκιμάζομεν δέ γενικῶς πᾶσαν ἐνέργειαν ἐπιβολῆς de facto τῶν συμφωνηθέντων εἰς τόν Διάλογον.

Ἡ καθ' ἡμᾶς Ἱερά Κοινότης ὑπέβαλεν κατά τήν ἐκκλησιαστικήν τάξιν θεορμήν υἱικήν παράκλησιν, ὅπως ἀφ' ἑνός μὲν ληφθῆ μέριμνα διά τήν ἀνάκλησιν τῶν ἀνορθοδόξων αὐτῶν συμφωνιῶν, ἀφ' ἑτέρου δέ πραγματοποιηθοῦν αἱ δέουσαι ἐνέργειαι ἀρμοδίως καί πρός οὓς δεῖ διά τήν ἀναθεώρησιν ὑπ' αὐτῶν τῶν προσησθεισῶν ἀποφάσεων.

Δεόμεθα ἐκτενῶς πρός Κύριον ὅπως, διά

πρεσβειῶν τῆς Κυρίας τοῦ Ἱεροῦ ἡμῶν Τόπου Ὑπεραγίας Θεοτόκου, καταπέμψη τόν φωτισμόν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐπί τήν Ἐκκλησίαν Του, πρός ἐξασφάλισιν τῆς πανορθόδοξου ἐνότητος καί διατήρησιν ἀκαινοτομήτου τῆς «ἅπαξ παραδοθείσης πίστεως» (Ἰουδ. 3), καί μάλιστα τῆς πίστεως εἰς τό θεμελιῶδες δόγμα τῶν δύο ἐν Χριστῷ φύσεων ἐν τῇ ὑποστάσει τοῦ Λόγου, ὡς ἐδογματίσαν οἱ θεοφόροι Πατέρες τῆς Ἁγίας Δ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἐν Χαλκηδόνι καί ὡς ἡ Ἁγία Μεγαλομάρτυς Εὐφημία διά θαύματος ἐκύρωσε.

Ἀπαντες οἱ ἐν τῇ κοινῇ Συνάξει Ἀντιπρόσωποι καί Προϊστάμενοι τῶν εἴκοσιν Ἱερῶν Μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους Ἀθῶ

Ἀνοικτή ἐπιστολή κληρικῶν καί μοναχῶν ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ κ. ΘΕΟΚΛΗΤΟΝ

Σεβασμιώτατε,

Μᾶς ἐλύπησε βαθύτατα τό γεγονός ὅτι προκαλέσατε δεινό σκανδαλισμό μυριάδων συνειδήσεων μέ τίς προτεσταντίζουσες δηλώσεις σας ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐλεύσεως στόν Ἱερό Μητροπολιτικό Ναό Ἀθηνῶν τῆς εἰκόνας τῆς Παναγίας Ἱεροσολυμιτίσης. Οἱ δηλώσεις αὐτές προεδλήθησαν ἐντυπωσιακά ἀπό ἀθηναϊκή ἐφημερίδα μέ δύο ἀλλεπάλληλα πρωτοσέλιδα δημοσιεύματα (9 καί 10 Δεκεμβρίου 2002). Οἱ προσωπικές σας ἀπόψεις θά ἦταν ἴσως ἄξιες συμπαθείας, ἐάν ὁ τρόπος καί ὁ χρόνος πού τίς προβάλλετε δέν ἐγίνοντο ὄπλα στά χέρια τῶν ἀσπόνδων ἐχθρῶν τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ πρόσφατη παρέμβασή σας σχετικά μέ τίς ἅγιες εἰκόνες μόνο θεολογικῆς τάξεως δέν ἦταν. Ἐκομίσατε γλαῦκα εἰς Ἀθήνας, Σεβασμιώτατε. Πάντες οἱ θεολογοῦντες γνωρίζουν ὅτι ἡ προσκύνηση τῶν ἁγίων εἰκόνων εἶναι τιμητική καί ὄχι λατρευτική, ἀφοῦ κατά τόν Μέγα Βασίλειο «ἡ τιμή τῆς εἰκόνας ἐπί τό πρωτότυπον διαβαίνει». Σέ καμία περίπτωση δέν δικαιούται κάποιος νά στηριχθεῖ σέ μεμονωμένες περιπτώσεις ὑπερβολῶν ἢ καταχρήσεων καί νά ἀφήνει αἰχμές κατά τῶν ἱερῶν κειμηλίων τῆς Ἐκκλησίας μας.

Φοβούμεθα, Σεβασμιώτατε ὅτι οἱ ἄδικες ἐπιθέσεις σας, ὅπως ἡ πρόσφατη, χρησιμοποιοῦνται ἀπό κάποιους, γιά νά ἐξυπηρετηθοῦν πολιτικοί στόχοι.

Καί πῶς συγκεκριμένα: Ὁ λεγόμενος «ἐκσυγχρονισμός» προωθεῖ ὡς γνωστόν, στό πλαίσιο τῆς ἰσοπεδωτικῆς παγκοσμιοποιήσεως τόν ἐθνικό καί θρησκευτικό ἀποχρωματισμό τοῦ λαοῦ μας. Ἡ πρόσφατη αὐθόρμητη κοσμοσυρροή (γιά 2 ἑκατομμύρια πιστούς ἔγραψαν οἱ ἐφημερίδες) γιά τήν προσκύνηση τῆς εἰκόνας τῆς Παναγίας μας στή Θεσσαλονίκη, ὅπου ἔμεινε γιά 50 ἡμέρες πρὶν ἔλθει στήν Ἀθήνα, ἔδωσε ἕνα ἰσχυρό ράπισμα στούς προωθητές τοῦ ἀποχρωματισμοῦ. Οἱ δικές σας δηλώσεις χρησιμοποιήθηκαν, γιά νά διασκεδασθοῦν οἱ ἐντυπώσεις ἀπό τήν ἐπιδειχθεῖσα λαϊκή εὐσέβεια.

Ἐστω καί ἂν οἱ προθέσεις σας εἶναι ἀγαθές, φοβούμεθα ὅτι χρησιμοποιεῖσθε στό πλαίσιο ἑνός πολιτικοῦ παιχνιδιοῦ, σεῖς ὁ ὅποιος σέ ὅλους τούς τόνους δηλώνετε ὅτι εἴσθε κατά τῆς ἀναμείξεως τῆς Ἐκκλησίας στήν πολιτική!

Ἡ συνέντευξή σας στή συγκεκριμένη χρονι-

κή στιγμή έξυπνέτησε όμως και έναν άλλο στόχο, τόν αποπροσανατολισμό τής κοινής γνώμης από τό έθνικό θέμα τής Κύπρου, τό όποιο εύρίσκεται σέ κρισιμότητα καμπή. Έ επίθεσή σας, έστω και άν δέν τό είπατε, στρεφόταν επίσης και κατά του δεινώς δοκιμαζόμενου Πατριαρχείου Έεροσολύμων, άφου σ' αυτό άνήκουν τά συγκεκριμένα ίερά κειμήλια. Και αυτό νομίζουμε ήταν επίσης πολύ άδικο.

Θά μάς επείθατε για τήν ειλικρίνεια τών προθέσεών σας, Σεβασμιώτατε, εάν είχατε επιδείξει τήν ίδια ευαισθησία κάνοντας τίς ίδιες δηλώσεις, όταν πήγε ή εικόνα τής Παναγίας στη Θεσσαλονίκη, όπου και έμεινε για πενήντα όλόκληρες ήμέρες, πριν έλθει στην Άθήνα. Φοβούμεθα ότι ή αντιπολιτευτική διάθεσή σας άπέναντι στον Άρχιεπίσκοπο κ. Χριστόδουλο σάς παρέσυρε. Όμως, και επί τών ήμερών του μακαριστού Άρχιεπισκόπου Σεραφείμ είχε έλθει ή Παναγία του «Άξιον Έστί» στην Άθήνα για προσκύνηση. Και τότε οί συνήθεις «προοδευτικοί» είχαν επιτεθει άδίκως στην Έκκλησία, ότι τάχα εκμεταλλεύεται τήν ευσέβεια του λαού, για να γεμίσει τό παγκάρι. Τότε, όμως δέν είχατε μιλήσει.

Σεβασμιώτατε, ή δήλωσή σας «ένθαρρύνουμε τήν ειδωλολατρία, για να γεμίσουμε τά παγκάρια τών εκκλησιών», μόνο θλίψη προκαλεί στον ευσεβή λαό μας, ό όποιος άλλα περιμένει να άκούσει από τό στόμα ενός επισκόπου. Οί δηλώσεις σας θά ταίριαζαν στο στόμα ενός Καζαντζάκη, τόν όποιον αγαπάτε να διαβάσετε, ή ενός ύβριστου του Χριστού, όπως ό δυστυχής Άνδρουλάκης, ούδέποτε όμως, στο στόμα ενός έντεταλμένου για τή διαφύλαξη τής πίστεως ποιμένος και μάλιστα επισκόπου. Διερωτώμεθα τί θά συνέβαινε άν είχε κάνει τίς δικές σας δηλώσεις ένας άσημος παπās. Όπωσδήποτε θά είχε να αντιμετώπισει τήν ποινή τής καθαιρέσεως και δικαίως.

Τό ευχάριστον είναι, πάντως, ότι ό πιστός λαός μας, παρά τόν σκανδαλισμό του από τίς δηλώσεις σας, και άκριδώς, για να σās δώσει

έμπρακτα τήν άπάντηση, συνέχισε να συρρέει και να περιμένει μέ τίς ώρες μέσα στο κρύο, για να προσκυνήσει τήν θαυματουργό εικόνα τής Παναγίας και τό τεμάχιον του Τιμίου Σταυρού.

Μήν φοβείσθε, Σεβασμιώτατε. Δέν υπάρχει κίνδυνος ειδωλολατρίας, τουλάχιστον από τήν πλευρά τών πιστών. Τόν κίνδυνο αυτόν άπέτρεψε ή Έκκλησία διά τών Άγίων Οικουμενικών Συνόδων. Δέν χρειαζόμαστε νέους σωτήρες από τήν πλάνη τών ειδώλων. Τά είδωλα συνέτριψε διά παντός ό ένανθρωπήσας Κύριος, όπως μάλιστα θά ψάλουμε έντός όλίγων ήμερών «... και σου ένανθρωπήσαντος εκ τής Άγνης, ή πολυθεΐα τών ειδώλων κατήργηται...» (Δοξαστικόν Έσπερινού τών Χριστουγέννων).

Μετά πόνου και συνοχής καρδιάς

Οί ύπογράφωντες

Πρωτοπρ. Θεόδωρος Ζήσης, Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ., Πρωτοπρ. Γεώργιος Μεταλληνός, Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Πανεπιστημίου Άθηνών, Άρχιμ. Ευσέβιος Βίττης, Ά. Μητροπόλεως Σιδηροκάστρου, Άρχιμ. Άθανάσιος Άναστασίου, Καθηγούμενος Ά. Μονής Μεγάλου Μετεώρου, Άρχιμ. Χρυσόστομος Πήχος, Καθηγούμενος Ά. Μονής Λογγοβάρδας, Άρχιμ. Κοσμάς Σιωζος, Καθηγούμενος Ά. Μονής Στομίου, Ά. Μητροπόλεως Δρυινοπούλεως, Πωγωνιανής και Κονίτσης, Άρχιμ. Σεβαστιανός Άμανατίδης, Καθηγούμενος Ά. Μονής Άγίας Παρασκευής Καστορίας, Άρχιμ. Μάξιμος Καραβάς, Καθηγούμενος Ά. Μονής Άγίας Παρασκευής Μηλοχωρίου, Άρχιμ. Θεόκλητος Μπόλκας, Καθηγούμενος Ά. Μονής Όσίου Άρσενίου του Καπαδόκου Χαλκιδικής, Άρχιμ. Κύριλλος Κεχαγιόγλου, Καθηγούμενος Ά. Μονής Παντοκράτορος Μελισσοχωρίου, Άρχιμ. Τιμόθεος Τσότρας, Καθηγούμενος Ά. Μονής Όσίου Ιωάννου Ρώσσου Κασσαν-

Έ «Παρακαταθήκη» στο Διαδίκτυο φιλοξενείται στον Διαδικτυακό Τόπο

ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΛΟΓΟΣ

στη διεύθυνση

www.orthodoxnet.gr

δρείας, Ἀρχιμ. Ἰωαννίκιος Κοτσώνης, Πνευματικός Ἱ. Μονῆς Ἁγίου Γρηγορίου Παλαμᾶ Κουφαλίων, Ἀρχιμ. Θεόφιλος Ζησόπουλος, Πνευματικός Ὁρθοδόξου Χριστιανικῆς Ἀδελφότητος «Λυδία», Ἀρχιμ. Μᾶρκος Κ. Μανώλης, Ἱ. Μητροπόλεως Ἀττικῆς, Ἀρχιμ. Ἰωήλ Κωνσταντᾶρος, Ἱεροκήρυξ, Γενικός Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος Ἱ. Μητροπόλεως Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καί Κονίτισης, Ἀρχιμ. Χερουδεῖμ Σουτόπουλος, Ἱεροκήρυξ Ἱ. Μητροπόλεως Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καί Κονίτισης, Ἀρχιμ. Θεόκλητος Τσίρκας, Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, Ἀρχιμ. Λαυρέντιος Γρατσίας, Ἱ. Μητροπόλεως Φλωρίνης,

Πρεσπῶν καί Ἑορδαίας, Ἀρχιμ. Ἰγνάτιος Καλαϊτζόπουλος, Ἱ. Μητροπόλεως Φλωρίνης, Πρεσπῶν καί Ἑορδαίας, Ἀρχιμ. Παῦλος Ντανᾶς, Ἱ. Μητροπόλεως Αἰτωλίας καί Ἀκαρνανίας, Ἱερομ. Ἱεροθέος Σκιαδᾶς Ἱ. Μητροπόλεως Αἰτωλίας καί Ἀκαρνανίας, Πρωτοπρ. Δημήτριος Βασιλειάδης Ἱ. Μητροπόλεως Μαρωνείας καί Κομοτηνῆς, Πρωτοπρ. Ἐλευθέριος Παλαμᾶς, Ἱ. Μητροπόλεως Φλωρίνης, Πρεσπῶν καί Ἑορδαίας, Πρωτοπρ. Ἰωάννης Φωτόπουλος, Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, Πρωτοπρ. Χαράλαμπος Θεοδώσης, Ἱ. Μητροπόλεως Ἀττικῆς, Πρεσβ. Βασίλειος Κοκολάκης, Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

ΟΧΙ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΝ

Διακήρυξη προσωπικοτήτων

τοῦ πνευματικοῦ, πολιτικοῦ καί καλλιτεχνικοῦ κόσμου τῆς χώρας

«**Μ**είζων ἀνησυχία διακατέχει τόν Ἑλληνικό λαό καθώς ἀντιλαμβάνεται ὅτι ἡ Κύπρος διανύει τήν κρισιμότερη καμπή στήν ἱστορία της μετά τό 1974.

Τό ἀμερικανοβρετανικῆς ἔμπνευσης σχέδιο, τό ὁποῖο προωθήθηκε ὡς Σχέδιο Κ. Ἀνά, δέν νομιμοποιεῖ μόνο τή διχοτόμηση μέ τή δημιουργία δύο ἀνεξαρτήτων κυρίαρχων κρατῶν. Ἀποσκοπεῖ πολύ περισσότερο στήν κατάλυση τῶν ἐλευθεριῶν καί τοῦ μή κατεχόμενου σήμερα τμήματος τῆς Κύπρου, μέσῳ τῶν κεντρικῶν ἐξουσιῶν. Συγκεκριμένα προβλέπεται ἡ ἐκ περιτροπῆς προεδρία (δύο θητεῖες Ἑλληνας καί μία θητεία Τοῦρκος Πρόεδρος). Ὑπουργικό Συμβούλιο μέ σύνθεση 2:1, ὅπου δέν θά μπορεῖ νά παρθεῖ ἀπόφαση ἄν δέν συμφωνεῖ τουλάχιστον ἓνας Τουρκοκύπριος. Καταργεῖται ἔτσι ἡ ἀρχή τῆς πλειοψηφίας καί ἐπιβάλλεται στήν πράξη σύνθεση 50–50. Γερουσία μέ σύνθεση 50–50 καί Βουλή μέ ἀναλογική σύνθεση, ὅπου ὅμως θά εἶναι ἀπαραίτητη ἡ ἔγκριση τῶν νόμων καί ἀπό τά δύο Σώματα, καθιστώντας τή Γερουσία καθοριστική. Ἀλλά καί αὐτοί ἀκόμη οἱ Ἑλληνοκύπριοι πού θά συμμετέχουν στό Ὑπουργικό Συμβούλιο θά

ἐγκρίνονται οὐσιαστικά ἀπό τούς Τουρκοκύπριους, καθώς θά ἐκλέγονται ἀπό μία ἐνιαία λίστα, πού θά ὑποβάλλεται στή Γερουσία, ὅπου θά ἀπαιτεῖται εἰδική πλειοψηφία. Σημειωτέον ὅτι ὁ Πρόεδρος δέν θά ἐκλέγεται, ἀλλά θά προκύπτει ἐκ περιτροπῆς ἀπό τό ἐξαμελές Ὑπουργικό Συμβούλιο. Ἐπιπλέον δέν διασφαλίζονται οἱ τρεῖς ἐλευθερίες (μετακίνησης, ἐγκατάστασης, περιουσίας) διαιωνίζοντας τό τεῖχος τοῦ αἰσχους πού χωρίζει τό κατεχόμενο ἀπό τό ἐλεύθερο τμήμα τῆς Κύπρου.

Παγκόσμιος πρωτοτυπία

Οἱ παραπάνω ὅροι στό σύνολό τους διαμορφώνουν ἓνα παγκοσμίου πρωτοτυπίας θεσμικό ἔκτρωμα, τό ὁποῖο δέν ἀπαντᾶται πουθενά στόν κόσμο καί τό ὁποῖο δέν ἔχει καμμία σχέση μέ ὁμοσπονδία, οὔτε κᾶν μέ συνομοσπονδία. Ἀλλά ἡ ἴδια ἡ πολιτική καί πολιτικῆ ἐξίσωση τῆς πλειοψηφίας μέ τή μειοψηφία ἀποτελεῖ αὐτή καθ' ἑαυτήν κατάργηση κάθε ἔννοιας Δημοκρατίας. Ἡ Κύπρος μόνη σέ ὁλόκληρο τόν κόσμο θά βρεθεῖ νά τῆς ἔχει ἐπιδληθεῖ ἓνα τέτοιο πρωτοφανές καθεστῶς. Ἐπιπλέον, ἐπειδή αὐτό τό θεσμικό καθεστῶς εἶναι ἐντελῶς μή λειτουργικό καί θά ὀδηγήσει σέ

ἀδυναμία λήψης αποφάσεων, προβλέπεται και ένας πρωτοφανής θεσμός ἄρσης τῶν ἀδιεξόδων, ἓνα εἶδος κυβέρνησης ὑπεράνω τῆς κυβέρνησης. Δημιουργεῖται ἓνα ἔννεαμελές σῶμα, ὑπό τόν ψευδεπίγραφο τίτλο Ἐνώτατο Δικαστήριο, τό ὁποῖο θά ἀποτελεῖται ἀπό τρεῖς Ἑλληνοκυπρίους, τρεῖς Τουρκοκυπρίους καί τρεῖς μή Κυπρίους καί τό ὁποῖο θά ἐκδίδει ἀποφάσεις ἀμέσου ἐφαρμογῆς σέ περίπτωση ἀδιεξόδου. Τό ποιοί θά εἶναι αὐτοί οἱ «μή Κυπριοί» μπορεῖ κανεῖς εὐκόλα νά ὑποθέσει. Ἡ ρύθμιση αὐτή ὑπερβαίνει κάθε ὄριο καί μετατρέπει τήν Κύπρο ὄχι ἀπλῶς σέ νεοαποικία, ἀλλά ἀπροκάλυπτα σέ ἀποικία, σέ μία ἐποχή πού ἡ ἀποικιοκρατία ἔχει καταρῆθαι σέ ὁλόκληρο τόν κόσμο.

Νομιμοποιεῖται ἐπίσης, τό συντριπτικό μεγαλύτερο μέρος τῶν ἐποίκων, οἱ ὁποῖοι ἀποκοῦν κυπριακή ἰθαγένεια, ἐνῶ ἀφήνεται ἀνοικτή ἡ πόρτα γιά ἐπόμενα κύματα ἐποίκων, καθῶς τό ψευδοκράτος θά ἔχει τή δυνατότητα χορήγησης ἰθαγένειας (internal citizenship). Προβλέπεται ἓνα ποσοστό (45-50%) ἐπιστροφῆς προσφύγων στίς ἐστίες τους, ἀλλά καί αὐτό ἀκόμη ἀναιρεῖται στήν πράξη, καθῶς ἐπιβάλλεται σταδιακή ἐπιστροφή τῶν προσφύγων σέ χρονικό διάστημα πάνω ἀπό 20 χρόνια (ἀρχικά προβλέπεται μόνο ἓνα 5%). Σ' αὐτό τό χρονικό διάστημα οἱ πρόσφυγες θά ἔχουν βεβαίως ἐκλείψει διά τῆς φυσικῆς ὁδοῦ.

Ἄλλά καί αὐτό, ἀκόμη, τό βιοτικό ἐπίπεδο

τῶν Ἑλλήνων Κυπρίων, τό ὁποῖο κατακτήθηκε μέ τόσο μόχθο, θά ὑπονομευθεῖ εὐθέως, καθῶς τό «κοινό κράτος» θά ἔχει τήν ἀρμοδιότητα τῶν οἰκονομικῶν ὑποθέσεων. Χαρακτηριστική εἶναι ἡ ρύθμιση σύμφωνα μέ τήν ὁποία ἡ Κεντρική Τράπεζα τῆς Κύπρου θά διοικεῖται ἀπό ἓναν Ἑλληνοκύπριο, ἓναν Τουρκοκύπριο καί ἓναν «μή Κύπριο». Δηλαδή, ἄλλη μία ρύθμιση ἀποικιοκρατικοῦ χαρακτήρα σέ ἓναν καίριο θεσμό.

Πολυεθνική δύναμη

Προωθείται, ἐπίσης, ἡ ἐγκατάσταση πολυεθνικῆς στρατιωτικῆς δύναμης στήν Κύπρο, ἡ ὁποία θά καταστήσει τόν Κυπριακό Ἑλληνισμό ὄμηρο μίας δεύτερης στρατιωτικῆς κατοχῆς καί θά τόν ἀφοπλίσει ἀπό τά μέσα τῆς ἀμυνας, τά ὁποῖα σήμερα διαθέτει.

Ἡ Κύπρος βρῖσκεται αὐτήν τή στιγμή κάτω ἀπό ἓναν μέγιστο ἐκβιασμό: νά δεχθεῖ τά σχέδια αὐτά ἢ νά διακινδυνεύσει τήν ἔνταξή της στήν Εὐρωπαϊκή Ἐνωση. Αὐτό πού συντελεῖται σήμερα δέν εἶναι διαπραγματεύση, οὔτε ὁδηγεῖ σέ ἓναν ἔντιμο συμβιβασμό. Ἡ Κύπρος ἐκδιάζεται νά παραδώσει μέ τή «θέλησή» της ὅ,τι δέν ἔχει ἀρπάξει μέχρι σήμερα ἓνας τρίτος Ἀτίλας. Δέν ἔχει νόημα ἡ ἔνταξη τῆς Κύπρου στήν Εὐρωπαϊκή Ἐνωση μέ τέτοιο ἀντίτιμο. Ἄλλά ἡ Εὐρωπαϊκή Ἐνωση εἶναι ὑποχρεωμένη νά ἐφαρμόσει τίς μέχρι τοῦδε ἀποφάσεις της πού εἶναι ἀποφάσεις κο-

...Τόν μισθόν ὁποῦ μοῦ δίνετε διατάξετε νά μοῦ κοπῆ ὅλος...

Εἶχα κι' ἓνα μῆνα ὁποῦ ἄρχισα νά παίρνω μιστόν τοῦ βαθμοῦ μου, καθῶς καί οἱ ἄλλοι· ἔπαιρνα τρακόσιες ἑξήντα δραχμές. Εἶδα αὐτό, καί πέθαιναν οἱ ἄνθρωποι εἰς τά παλιοκλήσια, ὄπλαρχηγοί κι' ἄλλοι, κι' ἀπό τήν πείνα κι' ἀπό τό κρύον, τότε στοχάστηκα: Οἱ ἀγωνισταί νά πεθαίνουν τῆς πείνας, κι' ἐμεῖς νά πλερωνώμαστε ὀλίγοι ἄνθρωποι; Ἐμεῖς οἱ ὀλίγοι φέραμεν τήν λευτεριά; Νά κόψωμεν κι' ἐμεῖς τόν μιστόν μας, εἴτε νά πάρουν καί οἱ ἀδελφοί μας συναγωνισταί! Εἰ δέ ξίκι νά γένη καί σ' ἐμαῖς! Τότε φκιάνω μιάν ἀναφοράν καί λέγω: «Ἐπειδήτις ὄσοι ἀγωνίστηκαν πεθαίνουν ἀπό τήν πείνα καί τήν ταλαιπωρίαν, καθῶς καί χῆρες τῶν σκοτωμένων καί τά παιδιά τους, τόν μισθόν ὁποῦ μοῦ δίνετε διατάξετε νά μοῦ κοπῆ ὅλος καί νά τόν δίνετε εἰς τούς ἀγωνιστάς καί χῆρες κι' ὄρφανὰ τῶν σκοτωμένων...

Στρατηγοῦ Μακρυγιάννη,
Ἄπομνημονεύματα

ρουφής. "Αλλωστε, ή Ελλάδα έχει επιτέλους τό δικαίωμα του βέτο.

Είναι σαφές για κάθε έλευθερα σκεπτόμενο "Ελληνα ότι τά σχέδια αυτά, έφ' όσον τελικά επιβληθούν, θά όδηγήσουν σέ μετατροπή όλόκληρης τής Κύπρου σέ άμερικανο-τουρκικό προτεκτοράτο, για τήν άκρίβεια σέ άπροκάλυπτη άποικία. Η έλευθερία και τό μέλλον του Κυπριακού Έλληνισμού θά ένταφιασθει διά παντός.

Οί Κύπριοι Έλληνες έχυσαν το αίμα τους, για νά άποτινάξουν τόν άποικιοκρατικό ζυγό. Δέν είναι δυνατόν νά ύποδουλωθούν σήμερα μέ τή θέλησή τους. Ούτε είναι δυνατόν νά μπει έλληνική ύπογραφή κάτω άπό τέτοια άπίστευτα σχέδια.

Οί Έλληνες έχουμε συνείδηση ότι στήν Κύπρο δοκιμάζεται ή άντοχή όλόκληρου του Έλληνισμού. Ύποχώρηση τέτοιων διαστάσεων στήν Κύπρο θά σημάνει ύποχώρηση σέ όλα τά μέτωπα. Όφείλουμε σήμερα νά πράξουμε αυτό πού ήξεραν νά πράττουν πάντα οί Έλεύθεροι Έλληνες. Νά πούμε ΟΧΙ».

Ύπογράφουν

Κληρικοί: Πρωτοπρ. Θεόδωρος Ζήσης, Καθ. Παν., Πρωτοπρ. Γεώργιος Μεταλληνός, Καθ. Παν., Αρχιμ. Έφραίμ, Ήγούμενος Ή. Μονής Βατοπαιδίου Αγίου Όρους, Αρχιμ. Γεώργιος, Ήγούμενος Ή. Μονής Όσίου Γρηγορίου, Αγίου Όρους, Αρχιμ. Φιλόθεος, Ήγούμενος Ή. Μονής Καρακάλλου Αγίου Όρους, Αρχιμ. Αθανάσιος Αναστασίου, Ήγούμενος Ή. Μονής Μεγάλου Μετεώρου, Αρχιμ. Θεόκλητος Μπόλκας, Ήγούμενος Ή. Μονής Όσίου Άρσενίου Καππαδόκου, Αρχιμ. Λαυρέντιος Γρασίας, Ή. Μητροπόλεως Φλωρίνης, Αρχιμ. Ίωήλ Κωνστανταρος, Ή. Μητροπόλεως Δρυϊνουπόλεως, Αρχιμ. Ίωαννίκιος Κοτσώνης, Ή. Μητροπόλεως Έδέσσης.

Βουλευτές: Λ. Βερυβάκης, Ν. Γκάτζης, Ν. Κακλαμάνης, Λ. Κανέλλη, Π. Κρητικός, Ν. Κατσέλη, Σ. Παπαθεμελής, Ά. Πεπονής, Ά. Τζέκης, Δ. Τσοδόλας, Γ. Χουρμουζιάδης.

Λοιπά πρόσωπα τής δημόσιας ζωής: Δ. Άλευρομάγειρος, Άντιστρ. έ.ά., Σ. Ν. Άντωνοπούλου, Καθ. Παν., Ά. Άκριτόπουλος, Καθ. Παν., Ά. Άνδρέου, Καθ. Παν., Έ. Άγραφιώτη, μουσικός, Μ.Ν. Άντωνοπούλου,

Καθ. Παν., Ή. Ανδριόπουλος, συνθέτης, Γ. Άλεξάκης, Καθ. Παν., Ά. Άγγελόπουλος, Καθ. Παν., Σ. Άντωνίου, Παν., Κ. Άκουμιανάκης, Παν., Ή. Άναγνωστόπουλος, άντιπτεράρχος έ.ά. επίτιμος άρχηγός ΑΤΑ, Σ. Βασιλειάδης, συνθέτης, Ά. Βαϊτσάκης, Καθ. Παν. Κ. Βακαλόπουλος, Καθ. Παν., Κ. Γεωργουσόπουλος, Καθ. Παν.-Κριτικός Τέχνης, Χ. Γιαλλουρίδης, Καθ. Παν., Γ. Γραμματικάκης, Καθ. Παν., Μ.Γ. Δρετάκης, Καθ. Παν.-πρώην ύπουργός, Γ. Δημαράς, δημοσιογράφος-πρώην δουλευτής, Έ. Έμμανουηλίδης, Άρεοπαγίτης έ.τ., Κ. Ζουράρις, Καθ. Παν., Π. Ήφαιστος, Καθ. Παν., Σ. Ήλιάδου-Τάχου, Καθ. Παν., Β. Θεοτοκάτος, Πρόεδρος Άνωτ. Συνομοσπ. Πολυτέκνων Ελλάδος, Ν. Θεοφάνους, Καθ. Παν., Ά. Ίορδάνογλου, Καθ. Παν. Μ. Κυρίτσης, μουσικός, Ά. Κακαράς, άρχιπλοίαρχος έ.ά. Π.Ν., Γ. Καραμπελιās, συγγραφέας, Π. Καρανικόλας, Παν., Θ. Καράτσαλος, έπιτ. Άντεισαγγελέας Έφετών, Μ. Λάκριμα, Καθ. Παν., Δ. Λιαντζής, Καθ. Παν., Κ. Λιολιούσης, Καθ. Παν., Γ. Μακρής, Καθ. Παν., Ή. Μάνος, Καθ. Παν., Ν. Μαρτίνος, Καθ. Παν., Ή. Μιχαηλίδης, Καθ. Παν., Δ. Μπέσας, Πρόεδρος Παιδαγωγικού Τμήματος Α.Π.Θ., Μ. Μερακλής, Καθ. Παν., Μ. Μηλιαράκης, εκδότης, Μ. Μουζάκης, Δημοσιογράφος, Π. Νεάρχου, διεθνολόγος, Κ. Ντίνας, Καθ. Παν., Ν. Ξηροτύρης, Καθ. Παν., Α. Παναγόπουλος, Καθ. Παν., Δ. Πνευματικός, Καθ. Παν., Δ. Κ. Παπαμαντέλλος, Κοσμήτορας Πολυτεχνικής Σχολής Παν. Πατρών, Δ. Παπαθανοσόγλου, Καθ. Παν., Β. Παπαδοπούλου, Καθ. Παν., Π. Πετρουλάκος, Καθ. Παν., Γ. Ποταμιάνος, ύποναύαρχος έ.ά. Π.Ν., Ν. Πολυχρονίδης, συντ. γραμματέας Σ.Κ.Ε., Ν. Σαρρής, Καθ. Παν., Σ. Στεφανόπουλος, Καθ. Παν., Σ. Σόρογκας, ζωγράφος Καθ. Παν., Κ. Σπυρόπουλος, Καθ. Τ.Ε.Ι., Π.Π. Συμεωνίδης, Καθ. Παν.-Άκαδημαϊκός (ΑΜ), Μ. Σεραφετινίδου, Καθ. Παν., Κ. Σωτηράκος, ύποναύαρχος έ.ά. Π.Ν., Μ. Τζάνη, Καθ. Παν., Έ. Τσακιρίδου, Καθ. Παν., Π. Τσανάκας, Καθ. Παν., Δ. Τσάχαλης, Καθ. Παν., Β. Φίλιας, Καθ. Παν., Ή. Φαρσεδάκης, Καθ. Παν., Μ. Φιλιππάκης, Καθ. Παν., Κ. Φωτιάδης, Κοσμήτωρ Παιδαγωγικής Σχολής Α.Π.Θ., Είρ. Χατζηφραϊμίδης, Καθ. Παν., Ό. Χατζόπουλος, εκδότης.

ΟΙ «ΙΝΣΤΡΟΥΧΤΟΡΕΣ» ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΠΟΧΗΣ τῆς κ. Δάφνης Βαρβιτσιώτη, ιστορικοῦ-ἐρευνητριάς

«Βουλεύεσθαι καί λογίζεσθαι ταῦτόν»¹

Ἄριστοτέλης

Επανερχόμενοι στήν δράση τῆς «νέας» τηλεόρασης, ὑπενθυμίζουμε ὅτι, σύμφωνα μέ ὅλες τίς ἐνδείξεις, αὐτή φαίνεται νά πρωτοστατεῖ στόν «ἀόρατο» πόλεμο πού διεξάγει ὁ «Νέος Διαφωτισμός» κατά τῆς «παλαιᾶς» σκέψης.

Ἀπομένει τώρα νά ἀναλυθεῖ ἡ δράση τῶν τηλεοπτικῶν διαμορφωτῶν γνώμης καί καθοδηγητῶν σκέψης τούς ὁποίους αὐτή ἐπιλέγει, οὕτως ὥστε νά διαπιστωθεῖ ἡ συμβολή τους τόσο στόν «κατευνασμό» καί τόν «λήθαργο» στόν ὁποῖον ἔχουν θυθισθεῖ οἱ δυτικές κοινωνίες², ὅσο καί στήν «δημιουργική καταστροφή», γιά τήν ἐπικράτηση τῆς Νέας Ἐποχῆς. Ὅσοι παρακολουθοῦν τήν «νέα» τηλεόραση μέ ἀναλυτικό καί κριτικό πνεῦμα, διαπιστώνουν ὅτι, οἱ σύγχρονοι ἰνστρουχτορες-ἐκπαιδευτές³ —εἴτε «στρατευμένοι», εἴτε χρησιμοποιούμενοι ἐν ἀγνοίᾳ τους— ἐφαρμόζουν, μέσῳ αὐτῆς, τίς ἀκόλουθες, κυρίως, μεθοδεύσεις:

- Ἐξουδετερώνουν τήν λογική τῶν τηλεθεατῶν, «ἀποδομώντας» κάθε αὐτονόητο, καί ἐπαναπροσδιορίζοντάς το, ἐπί «νέας», «πολιτικῶς ὀρθῆς» βᾶσης, ἡ ὁποία, στήν οὐσία, τό ἀντιστρέφει, πρὸς δόξαν τοῦ «Νέου Διαφωτισμοῦ». Π.χ.: «Σέ μιά «σωστή» δημοκρατία, ἡ πλειοψηφία ὀφείλει νά ὑποτάσσεται στήν μειοψηφία».

- Παραλύουν τήν λογική, διά τῆς «ἀφελοῦς», «ἀντικειμενικῆς» καί «δημοκρατικῆς» τήρησης ἴσων ἀποστάσεων μεταξύ δικαίου καί ἀδίκου, θετικοῦ καί ἀρνητικοῦ, καλοῦ καί κακοῦ, θύματος καί θύτη, ἠθικοῦ καί ἀνήθικου, ὁμαλοῦ καί διεστραμμένου, νομίμου καί παράνομου, ἐπιστήμης καί τσαρλατανισμοῦ, Χριστιανισμοῦ καί σεκτῶν κ.ο.κ..

- Καταστρέφουν κάθε πνευματικό, ἠθικό, ἐθνικό, κοινωνικό, θρησκευτικό ἔρεισμα τοῦ δυτικοῦ ἀνθρώπου, μέ τόν δογματικό πλουραλισμό⁴, δηλαδή, μέ τήν σχετικοποίηση τοῦ ἀπόλυτου καί τήν ἀπολυτοποίηση τοῦ σχετικοῦ. Π.χ.: «Πρέπει νά ἀποδεχθοῦμε κάθε ἄπο-

ψη ὡς ἐξ ἴσου ἔγκυρη, ἀφοῦ δέν ὑπάρχει μία καί μόνη ἀλήθεια, καί ὁ κάθε ἕνας μας εἶναι φορέας τῆς δικῆς του ἀλήθειας».

- Παραλύουν τήν κριτική ἱκανότητα τῶν τηλεθεατῶν, δημιουργώντας πνευματικό χάος, ἀβεβαιότητα καί σύγχυση μέ ἀλληλοσυγκρουόμενα καί ἀλληλοαναιρούμενα μηνύματα, τά ὁποία προβάλλουν ὡς ἰσόκυρα. Ἔτσι, καλοῦν τόν τηλεθεατή νά ἀποδεχθεῖ ὅτι, «ὁ δυτικός πολιτισμός εἶναι καταστροφικός, ἀυταρχικός, ἐκμεταλλευτής τοῦ Τρίτου Κόσμου κ.ο.κ.», ὡς ἰσόκυρο πρὸς τό «οἱ Εὐρωπαῖοι, πού εἶναι πολιτισμένοι...»· τόν καλοῦν νά ντραπεῖ ἐπειδή θεωρεῖ τήν ὁμοφυλοφιλία διαστροφή, ἐνῶ, ταυτόχρονα, τόν καλοῦν νά ντραπεῖ ἐπειδή «ὄλοι οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἦταν ὁμοφυλόφιλοι»· τόν καλοῦν νά εἶναι ἀτεγκτος ἐναντί τῶν καπνιστῶν, ἀλλά νά δείχνει «κατανόηση» γιά τά ναρκωτικά (ἰδιαίτερα γιά τά «μαλακά»)· ἂν πιστεύει σέ Μία καί Μόνη Ἀλήθεια, τόν ἐγκαλοῦν ὡς «φανατικό» ἢ «φασίστα», καί τόν καλοῦν νά ἀποδεχθεῖ μία «νέα» Μόνη Ἀλήθεια, ὅτι: «Δέν ὑπάρχει μία Μία καί Μόνη Ἀλήθεια», κ.ο.κ..

- Ἐνσταλάζουν ἐνοχές σέ ὁλόκληρο τό κοινωνικό σύνολο γιά πράξεις ἢ παραλείψεις μεμονωμένων ἀτόμων, ἢ πολιτικῶν ἢ διοικητικῶν φορέων. Π.χ. «Ὡς κοινωνία ὀφείλουμε νά ἀναλάβουμε τίς εὐθύνες μας πού ὁ δράστης κατακρεοῦργησε τό θῦμα»· «ἔχουμε ὄλοι εὐθύνη...», εἴτε γιά τούς θανάτους ἀπό ναρκωτικά, εἴτε γιά τήν πορνεία, εἴτε γιά τίς πυρκαγιές, εἴτε γιά τίς πλημμύρες, τίς καταρρεύσεις κ.ο.κ.. Ἐφαρμόζουν, δηλαδή, τήν θεωρία τῆς συλλογικῆς εὐθύνης, πού —συμπτωματικά;— ταυτίζεται μέ τήν ἐπιδιωκόμενη ἀπό τήν Θεοσοφία ἐξαφάνιση τῆς προσωπικῆς συνείδησης καί στήν «ὀμαδοποίηση» ὅλων τῶν ἐπιμέρους συνειδήσεων σέ ΜΙΑ κοινή συνείδηση: «Ὁ ἄνθρωπος μπαίνει στήν συνείδηση τῆς Μονάδος, τοῦ ΕΝΟΣ», «... Ἡ προσωπικότητα σβύνει καί ἡ πλάνη τελειώνει. Αὐτό εἶναι τό ἐπι-

στέγασμα τοῦ Μεγάλου Ἔργου...»⁵.

- Ἐνσταλάζουν «συνείδηση μικρότητας» στους τηλεθεατές, ἐξαπολύοντας ἐναντίον τους καταγιισμό ἐνοχῶν καί ὑποτιμήσεων σέ ὅ,τι ἀφορᾷ τόν ἄνθρωπο, καί εἰδικά τόν δυτικό ἄνθρωπο, μέ κύριο ὄπλο τήν οἰκολογία. Π.χ.: «Ὁ ἄνθρωπος εἶναι καταστροφικό ὄν», «ὁ ἄνθρωπος εἶναι κατώτερος ἀπό τά ζῶα, τά ὁποῖα, ἐνῶ ἔχουν καί αὐτά ψυχή, δέν καταστρέφουν τό περιβάλλον καί τόν πλανήτη» ἢ «ἀντίθετα μέ ἐμᾶς τούς «πολιτισμένους» πού ἐκμεταλλευόμαστε καί καταστρέφουμε τόν Πλανήτη, ἢ τάδε φυλή Αὐστραλίας (τῆς Ἀφρικῆς, Ἰνδίας κ.ο.κ.) σέβεται τήν φύση καί ζεῖ σέ ἄρμονία μέ αὐτήν».

- Ἐνσταλάζουν «συνείδηση μικρότητας» σέ ὅλο τό κοινωνικό καί ἐθνικό σύνολο, ἐξαπολύοντας ἐναντίον του καταγιισμό ἐνοχῶν καί ὑποτιμήσεων, συντριβώντας ὅλα τά «παλαιά» —κυρίως τά ἐθνικά, πνευματικά, ἱστορικά καί θρησκευτικά— δεδομένα του: Π.χ. «οἱ Εὐρωπαῖοι, πού εἶναι πολιτισμένοι...», «ὁ Ἕλληνας εἶναι ἀπαίδευτος, ἀγράμματος, ἐξυπνάκιος, τεμπέλης, ἐκμεταλλευτής, νεόπλουτος, σκληρός μέ τά ζῶα, κ.ἄ.», «ὁ ἀρχαιοελληνικός (ἢ ὁ βυζαντινός) πολιτισμός ἦταν μιά τυραννική ἀποικιοκρατική ἱμπεριαλιστική δύναμη», «ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος ἦταν σφαγέας τῶν λαῶν», «ζοῦμε σέ ἓνα ἀνελεύθερο θεοκρατικό καθεστῶς... κ.ο.κ.»

- Παραλύουν ὁποιαδήποτε νόμιμη ἀντίδραση, ἐπιβάλλοντας τά «ιδανικά» τοῦ «Νέου Διαφωτισμοῦ»⁶ διά τῆς πνευματικῆς τρομοκρατίας καί μέ ἐκδιαστικές συλλογιστικές. Π.χ. «Ἡ Χ θέση εἶναι ἡ ὀρθή. Ὅποιος διαφωνεῖ εἶναι προκατειλημμένος, ἀντιδραστικός, ἐθνικιστής, θρησκόληπτος, φασίστας, ρατσιστής, κ.ο.κ.» «Ἡ εὐθανασία ἀποτελεῖ κορυφαία κατάκτηση τῆς πολιτισμένης Δύσης, ὁ σημερινός Ἕλληνας, ὅμως, δέν ἔχει φθάσει ἀκόμα στό ἐπίπεδο νά ἐκτιμήσει τήν κατάκτηση αὐτή».

- Ἐξουθενώνουν τίς ἀντιστάσεις καί ὑποκλέπτουν τήν συναίνεση τοῦ κοινοῦ, ἐφαρμόζοντας τήν μέθοδο τῆς σταδιακῆς φθορᾶς: Ἐπαναφέρουν ἐπί τάπητος, ἀόκνως καί μέ διερευνητική «ἀφέλεια», τά «ιδανικά» τοῦ «Νέου Διαφωτισμοῦ», παρ' ὅλον ὅτι αὐτά ἔχουν ἐπαινημένως καταρριφθεῖ —καί μάλιστα ἐνώ-

πιόν τους— ἀπό εἰδήμονες ἐπί τῆ βίασει ἐμπεριστατωμένων στοιχείων σέ προηγούμενες συζητήσεις. Ἐπιλέγουν, ὅμως, κάθε φορά διαφορετική —βαθμιαίως πιό «χαλαρή», πιό «διαλλακτική» καί πιό «ἐνδοτική»— σύνθεση καθοδηγητῶν γνώμης, ὥστε, τελικῶς, νά καταλήξουν στήν κατάλληλη «καθησυχαστική» σύνθεση· δηλαδή στήν σύνθεση πού —εἴτε ἐνεπίγνωστα, εἴτε λόγω ἀνεδαφικότητας— θέτει ὡς προϋπόθεση ἐφαρμογῆς τῶν «ιδανικῶν» αὐτῶν, δήθεν ἀύστηρους —στήν οὐσία ὅμως, προσχηματικούς καί ἀνεφάρμοστους ὄρους— γιά νά καταλήξει νά ἀποφανθεῖ συναινετικά.

- Εὐνουχίζουν ἀνώδυνα κάθε βίασιμη ἀντίδραση, παρουσιάζοντας τόν Χριστιανισμό ὡς μιά ἄνευ ὄρων ὑποχώρηση ἐναντι κάθε ἀξίωσης, πρόκλησης ἢ προσβολῆς, προσβάλλοντας μιά ψευδο-χριστιανική ἐκδιαστική ἀγαπολογία τοῦ τύπου: «Ὁ Χριστός εἶναι ἀγάπη, ἄρα, ὅποιος ἀντιδρᾷ στίς κοινωνικές, οἰκονομικές, ἐθνικές, ἠθικές, πολιτιστικές, θρησκευτικές κ.λπ. μεταβολές πού ἐπιβάλλονται, δέν εἶναι χριστιανός» ἢ «Ὁ Χριστός δέν χρειάζεται προστάτες, συνεπῶς, ἀποδεχθεῖτε «πολιτισμένα» κάθε δεβήλωσή Του».

- Ὁδηγοῦν σέ πνευματική (καί βουλητική) παραλύση, ὅταν —ἔχοντας ἤδη κερδίσει τήν ἐμπιστοσύνη τοῦ κοινοῦ ὑπερασπιζόμενοι ἱστορικές, θρησκευτικές, ἠθικές καί ἄλλες «παλαιές» θέσεις— οἱ ἴδιοι τίς παραλλάσσουν, τίς διαστρεβλώνουν, τίς διαβάλλουν ἢ τίς ἀναιροῦν. Ἡ, ὅταν —ἠγηθέντες κινήσεων πού ὑπεραμύνονται «παλαιῶν» ἰδεῶν— τίς ἀπεμπολοῦν ἢ ὅταν υἱοθετοῦν, ὡς «ὀρθό» ἢ ὡς «λογικό», ἓνα ἀπό τά «νέα ἰδανικά» τοῦ «Νέου Διαφωτισμοῦ».

- Ἀποσυνθέτουν τήν Χριστιανική πίστη στήν συνείδηση τοῦ κοινοῦ, ἀφοῦ οἱ περισσότεροι ἐξ αὐτῶν ἐμφοροῦνται —εἴτε ἐνεπίγνωστα, εἴτε ὄχι— ἀπό ὑλιστικές θεωρίες, πεποιθήσεις, τάσεις, ἀντιλήψεις, οἱ ὁποῖες ἐξυπηρετοῦν τόν «Νέο Διαφωτισμό». Ἄλλοι, πάλι, θέτουν τόν πῆχυ τῆς σωτηρίας τόσο ψηλά, ὥστε ὁ καθημερινός, ὁ μέσος Χριστιανός τηλεθεατής νά ἀποκαρδιώνεται καί νά καταφεύγει στους ἀστρολόγους πρὸς ἐπίλυση τῶν προβλημάτων του.

- Παραλύουν τήν βούληση τῶν τηλεθεατῶν, προσβάλλοντας ἢ υἱοθετώντας (ἢ διά τῆς

σιωπής τους) τίς καταγιγιστικές καταστροφολογίες, πού τούς τρομοκρατοῦν.

- Ἐποσυνθέτουν τήν «παλαιά» σκέψη καί τήν «παλαιά» περί ἀνθρώπου καί περί κόσμου ἀντίληψη, ὅταν —σέ ἀντιπαραθέσεις της μέ τά «ἰδανικά» τοῦ «Νέου Διαφωτισμοῦ»— τήν «ὑπερασπίζονται» μέ ἀδύναμα καί σαθρά ἐπιχειρήματα, ἢ καλοῦν ὡς ὑπερασπιστές της ἄτομα «ἀνυποψίαστα», ἢ μέ ἀνεπαρκεῖς γνώσεις, ἢ «ἐπικοινωνιακῶς» ἀνεπαρκῆ, ἢ ἄτομα πού ἐνεπίγνωστα τήν ἐκθέτουν, τήν διαστρέφουν ἢ τήν καταστρέφουν.

- Καθιστοῦν τούς τηλεθεατές πνευματικά καί ψυχικά ἀπάτριδες, ὑπεραμνόμενοι —ἀλλά κατά τρόπο βίαιο, χυδαῖο, ἀκραιο, ἢ ἀκόμα καί γελοῖο— τῶν «παλαιῶν» ἀξιῶν καί ἰδανικῶν, ἢ τῶν πολιτικῶν ἢ θρησκευτικῶν πιστεύω τους (δηλαδή, διαβάλλουν, ἐκθέτουν, διαστρεβλώνουν, γελοιοποιοῦν καί καθιστοῦν ἀποκρουστικές, ἂν ὄχι καί ἐπικίνδυνες τίς «παλαιές» θέσεις).

- Παραλύουν τήν κριτική ἰκανότητα τῶν τηλεθεατῶν, παρουσιάζοντας ὡς ἔγκυρες προσωπικές γνώμες ἀσχετῶν ἀτόμων ἐπί σοβαρῶν ἐπιστημονικῶν θεμάτων· π.χ. ἀπόψεις δημοσιογράφων, ἠθοποιῶν ἢ μουσικῶν πού θεολογοῦν· μουσικῶν, θεολόγων ἢ ἱερέων πού πολιτικολογοῦν· πολιτικῶν ἀναλυτῶν πού χριστολογοῦν· ἠθοποιῶν πού «δωδεκαθεῖζουν», ἀποκρυφιστῶν πού μεταλλάσσουν τήν ἀρχαιοελληνική φιλοσοφία, ἢ ἀποδίδουν τόν ἀρχαιοελληνικό πολιτισμό σέ ἐξωγήνους, κ.ο.κ..

- Ἐξουδετεροῦν τόν «παλαιό» ἄνθρωπο, καί ἐξαφανίζουν τήν ἐμπειρία καί τίς κατακτήσεις χιλιετιῶν, παρεμβαίνοντας «ἐπανορθωτικά» σέ κάθε τομέα τῆς ζωῆς του, μέ ἀποτέλεσμα αὐτός νά χάνει —βαθμιαῖα καί χωρὶς νά τό ἀντιληφθεῖ— τίς βεβαιότητές του,

καθὼς καί τήν προσωπική του ἰκανότητα σκέψης, κρίσης, ἀξιολόγησης, ἱεράρχησης καί ἀπόφασης.

- Καταστρέφουν τόν «παλαιό» ἄνθρωπο, ἐξιδανικεύοντας τό «νέο» πρότυπο, τόν ἠττημένο ἄνθρωπο, τό «ἀνθρώπινο ὄν»: Τόν ἄνθρωπο, δηλαδή, πού ἀγνοεῖ ὅτι ἔχει ἐξουδετερωθεῖ ἢ δουλησθῆ του, διότι τοῦ τήν ἔχουν τεχνηέντως ὑποκαταστήσει μέ πάθη «χωρὶς σύνορα» σέ ὅ,τι ἀφορᾷ στά ἠθικά, σεξουαλικά, οἰκογενειακά, πνευματικά, θρησκευτικά κ.λπ. δεδομένα του.

- Κατακερματίζουν τόν «παλαιό» κοινωνικό ἰστό, ὑποδαυλίζοντας —μέ πρόσχημα τήν «ἐνημέρωση» καί τόν «προβληματισμό»— διάφορες ἀντιπαραθέσεις (π.χ. μεταξύ δημοσίων ὑπαλλήλων καί κοινού, πεζῶν καί ὁδηγῶν, διορισμένων καί ἀδιοριστῶν, καπνιζόντων καί «παθητικῶν καπνιστῶν», ὁμοφυλοφίλων καί ἑτεροφυλοφίλων, κ.ο.κ.).

- Κατακερματίζουν τόν «παλαιό» ψυχοπνευματικό ἰστό, ὑποδαυλίζοντας —πρός χάριν τῆς «ἐλευθερίας τῆς σκέψης» καί τῆς «ἐλεύθερης διακίνησης τῶν ἰδεῶν»— ἀντιπαραθέσεις μεταξύ «δεξιᾶς» καί «ἀριστερῆς» ἰδεολογίας, μεταξύ ἀποκρυφισμοῦ ἢ ἀστρολογίας ἢ δωδεκαθεῖας ἢ σεκτῶν καί Χριστιανισμοῦ, μεταξύ Παλαιοῦ καί Νέου Ἑορτολογίου, μεταξύ Παπισμοῦ καί Ὁρθοδοξίας, κ.ο.κ..

- Οἰκοδομοῦν τόν «νέον ἄνθρωπο», «συμβουλευόντας» τό τηλεοπτικό κοινό μέ «νέες» θέσεις ἐπί παντός ἐπιστητοῦ, «γιά τό καλό του»: Τόν καθοδηγοῦν στό πῶς νά ντύνεται, πῶς νά διασκεδάζει, ποιόν νά θαυμάζει, ποιόν νά μιμεῖται, τί νά ἀγοράζει, τί νά τρώει, τί νά τραγουδᾷ, τί νά διαβάσει, τί νά πιστεύει καί τί νά λατρεύει, πῶς νά σκέφτεται, πῶς νά γυμνάζεται, πῶς νά κάνει ἔρωτα, πῶς νά φέρεται στά

Ἐπὶ τίς νοουθεσίες τοῦ π. Σεραφεῖμ τῆς Βίριτσα

... Θά ἔλθει καιρός πού ὄχι οἱ διωγμοὶ ἀλλά τά χρήματα καί τά ἀγαθὰ αὐτοῦ τοῦ κόσμου θά ἀπομακρύνουν τούς ἀνθρώπους ἀπό τόν Θεό. Καί θά χαθοῦν ψυχές πολὺ περισσότερες ἀπό ὅ,τι τόν καιρό τῶν διωγμῶν ...

*Ἐνοφανῆς ἅγιος τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας, Σεραφεῖμ τῆς Βίριτσα
Βίος-Θαύματα-Προφητεῖες
Ἐκδ. Ὁρθόδοξος Κυψέλη 2003*

παιδιά του, ακόμα και πώς νά αναπνέει, πώς νά κοιμάται, πώς νά «ἐλέγχει τὰ ὄνειρά» του, ἀλλά καί πώς νά πεθαίνει καί πώς νά διαθέσει τήν σωρό του.

- Ὁδηγοῦν στήν μοιρολατρία (ἐξαφάνιση τῆς βούλησης), μυώντας τούς τηλεθεατές στόν ἀποκρυφισμό (συχνά μάλιστα, ἀναμειγνύοντας σ' αὐτόν καί τόν Χριστιανισμό), σέ ἀνατολικές ἢ νεοεποχίτικες δοξασίες (κάρμα, μετενσάρκωση, θετική σκέψη, θετική-ἀρνητική ἐνέργεια, «αὔρα», πνευματισμό, ἀναδρομές σέ προηγούμενες ζωές), στήν ἀστρολογία κ.λπ.. Προωθοῦν ἰδιαιτέρα τήν πίστη στή μετενσάρκωση, πρός μεγάλη ἱκανοποίηση τῆς θεοσοφίστριας Ἰ. Μπέγλου, ἡ ὁποία ἔγραφε: «Τό δόγμα τῆς μετενσάρκωσης θά εἶναι ἓνα ἀπό τά καθοριστικά κλειδιά τῆς Νέας Παγκόσμιας Θρησκείας»⁷.

- Ἀποσυνδέουν τούς τηλεθεατές ἀπό τήν πραγματικότητα, βυθίζοντάς τους σέ μιάν εἰκονική πραγματικότητα, πρός δόξαν τῆς Θεοσοφίας, πού θέλει ὁ ἄνθρωπος νά θεωρεῖ αὐταπάτη τήν πραγματικότητα: Ἀποσιωπώντας πραγματικά προβλήματα καί ζητήματα καθοριστικῆς σημασίας, ἀναλώνονται σέ ἀτέρμονους ψευδεπίγραφους, παραπλανητικούς καί προσχηματικούς «προβληματισμούς» γιά θέματα ἡσσοнос σημασίας. Ἡ ἐξασφαλίζουν σέ λίγα ἄτομα συμμετοχή σέ τηλεπαιχνίδια, ὅπου αὐτά ζοῦν «εἰκονικά», ἐνῶ ἀπασχολοῦν τούς ὑπόλοιπους μέ τήν παρακολούθηση τῆς εἰκονικῆς πραγματικότητας, καί κατόπιν μέ «προβληματισμούς» ἐπ' αὐτῆς: «στήνουν» «ζαχαρένιες» ἐκπομπές, ὅπου ἀνούσιες ἐπιπολαιότητες «συζητῶνται» καί ἀναλύονται μέ «σοδαρότητα»: προβάλλουν καταιγισμό κινηματογραφικῶν ταινιῶν πού ἐντέχνως ὑποβάλ-

λουν ὡς ἀπόλυτα θεμιτές, ἀπίθανες, ἐξωφρενικές καί ἐξωπραγματικές καταστάσεις (ταυτόχρονη ὕπαρξη σέ παράλληλα σύμπαντα, ἀνταλλαγή προσωπικοτήτων, ταξίδια στόν χρόνο, ἐξωγήινους, κ.λπ.).

- Ἐδραιώνουν τήν Νέα Ἐποχή στήν συνείδηση τοῦ τηλεοπτικοῦ κοινοῦ, ἀναφερόμενοι συνεχῶς σ' αὐτήν, χωρῆς, ὡστόσο, νά προβαίνουν σέ περαιτέρω ἐπεξηγήσεις, διερεύνηση, ἢ ἀναφορά στούς «νικητές» πού κινοῦν τά νήματα τῆς, μέ ἀποτέλεσμα νά τούς διατηροῦν — συμπτωματικά; — ἀθέατους. Συγκεκριμένα, παρουσιάζουν κάθε ἐπώδυνη μεταβολή, ὡσάν νά πρόκειται περί ἀναπότρεπτο φυσικοῦ φαινομένου (π.χ. «στήν νέα παγκοσμιοποιημένη κοινωνία μας εἶναι φυσικό νά...», ἢ «εἴμαστε πλέον στήν Νέα Ἐποχή, ὁπότε, ἀναγκαστικά πρέπει νά ἀποδεχθοῦμε ὅτι...»).

- Ἐδραιώνουν τήν νεοεποχίτικη ὑποκουλτοῦρα: Προσκαλοῦν σέ «σοβαρές» ἐκπομπές ἄτομα μέ «δυνάμεις», «θεραπευτές», «ἐνορατικούς», ἀστρολόγους κ.λπ.: σιωποῦν αἰδημόνως γιά τόν γενικευμένο καταιγισμό ναρκωτικολαγνείας, διαστροφικοῦ ἐρωτισμοῦ, μαγείας καί σατανολατρίας, κ.ἄ..

- Νομιμοποιοῦν, ἐμμέσως, τήν ἀστρολογία στήν συνείδηση τοῦ τηλεοπτικοῦ κοινοῦ καί τίς προβλέψεις διαφόρων ἀστρολόγων (σύμφωνα μέ τίς ὁποῖες «μέ τό 2000, μπαίνουμε στήν Ἐποχή τοῦ Ὑδροχόου, μιὰ Νέα Ἐποχή πού θά φέρει τεράστιες μεταβολές σέ ὅλους τούς τομεῖς τῆς ζωῆς μας»), ὅταν ἀποσιωποῦν τούς πραγματικούς λόγους πού καθιστοῦν ἀναπόφευκτες τίς μεταβολές πού ἐπιφέρει ἡ Νέα Ἐποχή.

- Νομιμοποιοῦν, ἐμμέσως, ὅσες αἰρέσεις, σέκτες καί καινοφανεῖς θρησκείες «προφήτευ-

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Ἐπειδή πολλοί ἐκ τῶν ἀγαπητῶν ἀναγνωστῶν μᾶς ρωτοῦν πῶς μποροῦν νά βοηθήσουν καί οικονομικά τήν προσπάθειά μας, τούς πληροφοροῦμε ὅτι γιά τόν σκοπό αὐτόν ἀνοίξαμε τούς ἐξῆς δύο τραπεζικούς λογαριασμούς, ὅπου καί μποροῦν νά καταθέσουν ὅ,τι προαιρεῖται ἡ ἀγάπη τους:

Ἐθνική Τράπεζα: **421/614374-15** καί Alpha Τράπεζα Πίστεως: **815-002101-039454**.

Ἐπίσης, ὅσοι θέλουν, μποροῦν μέσῳ ΕΛ.ΤΑ. νά μᾶς ἐνισχύσουν οικονομικά μέ τήν ἐνθετη ταχυπληρωμή, ἡ ὁποία ἔχει πολύ χαμηλότερο ταχυδρομικό τέλος ἀπ' ὅ,τι ἡ συνηθισμένη ταχυπληρωμή.

Ἵπενθυμίζουμε ὅτι το περιοδικό ἀποστέλλεται δωρεάν. Γίνονται, ὁμως, μέ εὐγνωμοσύνη δεκτές οἱ ὁποῖες προαιρετικές εισφορές, μιὰ καί τό περιοδικό δέν ἔχει ἄλλους πόρους.

ανα» τήν ἔλευση μιᾶς Νέας Ἐποχῆς, ἑνός Καινούργιου Κόσμου, ἑνός Νέου Κόσμου κ.ο.κ., ἀποδεχόμενοι οἱ ἴδιοι τήν Νέα Ἐποχή ὡς ἀναπότρεπτο φυσικό φαινόμενο (εἰδικά, νομιμοποιῶν τήν Θεοσοφία καί τά παρακλάδια της, πού —ἐκτός τοῦ ὅτι προωθοῦν τήν ἐσωτεριστική ἀστρολογία— εὐαγγελίζονταν —συμπτωματικά;— καί τήν ἔλευση τῆς «νέας τάξης», τῆς Νέας Ἐποχῆς, τῆς Ἐποχῆς τοῦ Ὑδροχόου.

Εἶναι ἄραγε σύμπτωση ὅτι, ὅλες αὐτές οἱ μεθοδεύσεις πού χρησιμοποιοῦν οἱ σύγχρονοι ἰνστρούχτορες-ἐκπαιδευτές, ὁδηγοῦν στήν ἐξουδετέρωση τῆς βούλησης τῶν τηλεθεατῶν, μεταλλάσσοντάς τους σέ ἕσμῳ ἄβουλων «ἀνθρώπων ὄντων»;

Ὅσο καί ἂν φαίνεται στούς περισσότερους ἀδιανόητο, ἢ —κατόπιν εἰδικῶν καί συστηματικῶν διεργασιῶν ἐπί τῆς σκέψης του— ὀλοκληρωτική καί μὴ ἀναστρέψιμη ἐξαφάνιση τῆς βούλησης τοῦ ἀνθρώπου δέν ἀποτελεῖ φαντασίωση. Πρωτοεμφανίσθηκε, ὡς ἰδέα, στά μέσα τοῦ 19ου αἰῶνα, καί βαθμιαίως ἐντάχθηκε στούς σκοπούς καί στίς μεθοδολογίες διαφόρων ὁμάδων, θρησκείων, ἰδεολογιῶν, σεκτῶν κ.λπ..

Ἡ πρώτη νύξη, ἔγινε, ὅπως προαναφέρθηκε, ἀπό τόν Ντοστογιέφσκυ (1821-1881) στούς «Δαιμονισμένους» του. Αὐτός «προφήτευσε» «τήν ἐξαφάνιση τῆς ἐλεύθερης βούλησης στά ἐννέα δέκατα τῶν ἀνθρώπων», ὡς μέσο ἐπίτευξης τοῦ σατανικοῦ σχεδίου μιᾶς μικρῆς ὁμάδας γιά τήν κυριαρχία της ἐπί τοῦ κόσμου. Ἡ ὁμάδα αὐτή ἀπέδλεπε στόν ἀποχριστιανισμό τῶν ἀνθρώπων καί στήν «μετατροπή τους σέ ἀγέλη μέ νέους τρόπους διαπαιδαγώγησης». Μέ σύνθημά της, «ὁ καθένας ἀνήκει σέ ὅλους καί ὅλοι στόν καθένα» (δηλαδή, μέ τήν διάλυση κάθε ἐπιμέρους προσωπικότητας καί τήν μαζοποίησή της), ἡ ὁμάδα θά ἐπέβαλε τήν ἰσοπέδωση, ὡς «ἰσότητα»: «...Πάνω ἀπ' ὅλα θᾶναι ἢ ἰσότητα. Πρῶτα θά ὑποβιβασθεῖ τό ἐπίπεδο τῆς ἐπιστήμης καί τῶν ταλέντων. Σέ ὑψηλό ἐπιστημονικό ἐπίπεδο φθάνουν τά ἀνώτερα μυαλά καί μυαλά ἀνώτερα δέν χρειάζονται». Ἔτσι, «Ὅλοι (θά) εἶναι σκλάβοι καί ἴσοι στήν σκλαδιά». Σύμφωνα μέ αὐτό τό σχέδιο: «...Τό ἕνα δέκατο μονάχα τῆς ἀνθρωπότητος θάχουν δικαιώματα ἐλευθέρου ἀνθρώπου καί ἢ ἐξου-

σία τους πάνω στά ἄλλα ἐννέα δέκατα θά εἶναι ἀπεριορίστη. Οἱ δεύτεροι θά χάσουν τήν προσωπικότητά τους, θά γίνουν κοπάδι... θά ξαναγαυρίσουν στήν πρωτόγονη ἀπλότητα, στόν παράδεισο, νά ποῦμε τῶν πρωτοπλάστων, ὅπου ὅμως θά πρέπει νά δουλεύουν κιόλας»⁸.

Τήν ἴδια περίπου ἐποχή, στήν σκέψη τῆς Ἑλενας Μπλαβάτσκυ (1831-1891) γεννιόταν ἡ Θεοσοφία, «ἡ ἀλήθεια, ἐπί τῆς ὁποίας ἀναπαύονται ὅλα τά θρησκευματα». Ἐπενδυμένη μέ ἕναν συνδυασμό πνευματισμοῦ, ἀποκρυστισμοῦ, ἀστρολογίας, μαγείας καί ἔντονων βουδδιστικῶν στοιχείων (κάρμα, μετενσάρκωση κ.λπ.), ἡ Θεοσοφία κέρδισε γρήγορα πιστούς, ὁπαδούς καί θαυμαστές, ἰδιαίτερα μέσα στούς ὑψηλοῦς πολιτικο-κοινωνικο-οικονομικούς κύκλους. Εὐαγγελίσθηκε τήν ἐγκαθίδρυση μιᾶς «Νέας Ἐποχῆς» στό σύνολο τοῦ Πλανήτη, τήν «ἐσωτερική διοίκηση» τοῦ ὁποίου θά ἀνελάμβανε —ἀθέατη— ἡ «Ἀπόκρυφη Ἱεραρχία». Μέ τήν βοήθεια τῶν «διδασκάλων», τῶν «μεσαζόντων ὑπηρετῶν τοῦ κόσμου» καί τῶν «διανοητῶν τοῦ κόσμου», ἡ Ἱεραρχία θά ἀνελάμβανε νά ὁδηγήσει τοὺς ὁπαδούς της στήν τυφλή ὑπακοή, καί τόν κάθε ἀνθρώπο —διά τῆς «ἀπόσβεσης ἢ ἐκβολῆς τοῦ προσωπικοῦ ἑαυτοῦ»— στήν «ἀνεκδήλωτη κατάσταση τοῦ ΕΝΟΣ», στήν «ἀνάπαυση», δηλαδή, στήν «μὴ-ὑπαρξη»⁹.

Ἡ Θεοσοφία ὁραματιζόταν τήν «νέα τάξη» της, ὡς ἐξῆς: Οἱ λίγοι νικητές τοῦ «ἀόρατου» πολέμου της θά κυριαρχοῦν—ἀθέατοι— ἐπί τῶν «μαζῶν τῆς ἀνθρωπότητας», οἱ ὁποῖες θά εἶναι οἱ ἠττημένοι. Οἱ ἠττημένοι θά ἀποτελοῦν τήν «νέα ἀνθρωπότητα», πού, χωρίς προσωπικότητα καί χωρίς βούληση, θά ἔχει ὁδηγηθεῖ στήν «μὴ-ὑπαρξη». Αὐτοὶ δέν θά εἶναι πιά «Ἀνθρώποι», οὔτε καὶ «ἄνθρωποι»: Θά εἶναι ἀπλᾶ «ἀνθρώπινα ὄντα», χωρίς βούληση, χωρίς λογική συνείδηση, ἐρμαιο τῶν ἐνστίκτων καί τοῦ ὑποσυνειδήτου τους. Θά εἶναι, δηλαδή, ἀνθρωπόμορφα ὄντα, πού, ὅμως —ὅπως «προφήτευσε» ὁ Ντοστογιέφσκυ— θά μποροῦν «να δουλεύουν κιόλας». Καί τό σημαντικώτερο: Θά πιστεύουν ὅτι ἢ μετάλλαξή τους αὐτή —δηλαδή, ἢ ἦττα τους— συνιστᾶ θριαμβική τους νίκη. Αὐτό θά καθιστᾶ τήν ὑποδούλωσή τους ὀλοκληρωτική καί μὴ ἀναστρέψιμη.

Ἄλλά καί ὁ Ἄ. Γκράμισι (1891-1937) εἶχε θέ-

σει στό στόχαστρό του τήν βούληση τοῦ δυτικοῦ ἀνθρώπου. Σύγχρονος τῆς ᾽Α. Μπέηλου (1880-1949), ὁ Γκράμσι εἶχε —καί αὐτός— ὡς ᾽Οραμα μιά Νέα Τάξη, γιά τήν ἐγκαθίδρυση τῆς ὁποίας πρότεινε —καί αὐτός— ἕναν «ἀόρατο» πόλεμο κατά τῶν χριστιανικῶν πληθυσμῶν. Σκοπός του, ὁ «ἐκμαρξισμός τοῦ ἐσωτερικοῦ ἀνθρώπου», γιά τήν ἀπρόσκοπτη ἐπικράτηση τοῦ Μαρξιστικοῦ ᾽Οράματος: Τοῦ «Παράδεισου τοῦ ᾽Εργάτη». Σύμφωνα μέ τόν Γκράμσι, τό μόνο ἐμπόδιο γιά τήν πραγματοποίηση τοῦ Παράδεισου αὐτοῦ, τό μόνο πραγματικό ἐμπόδιο γιά τήν ἀπό μέρους τῶν ἀνθρώπων οἰκοδόμηση τῆς ἀταξικῆς κοινωνίας καί γιά τήν «κυριαρχία τοῦ προλεταριάτου», ἦταν ἡ κοινή χριστιανική ἐλπίδα καί ἡ κοινή χριστιανική ἀναφορά σέ κάποια ᾽Υψίστη Θεία ᾽Υπερκόσμη Δύναμη, ἡ ὁποία «ὑπερβαίνει τίς περιορισμένες δυνατότητες τῶν ἐπί μέρους ἀτόμων καί τῶν ὁμάδων —μεγάλων καί μικρῶν». Συνεπῶς, κατ' αὐτόν, ὅσο διατηρεῖται ἡ πίστη πρός αὐτήν τήν Δύναμη —ἡ ὁποία, ἐνῶ κυριαρχεῖ ἐπί τοῦ κόσμου τούτου, δέν ἀνήκει σέ τοῦτον τόν κόσμο— «ἡ ἰδέα μιᾶς βίαιης παγκόσμιας ἐπανάστασης τοῦ προλεταριάτου ἦταν ἐκ τῶν προτέρων καταδικασμένη σέ ἀποτυχία»¹⁰.

᾽Ο Γκράμσι πίστευε ὅτι, ἡ Μαρξιστική κυριαρχία δέν θά ἔπρεπε νά ἀποβλέπει στήν ἀπτή καί βίαιη ἄλωση κοινωνιῶν μέ «συμβατικό» πόλεμο, ἀλλά θά ἔπρεπε «νά στραφεῖ πρός τό πνεῦμα τῶν πρός ἄλωση πληθυσμῶν». Θά ἔπρεπε νά χρησιμοποιήσει διάφορους συντελεστές, πού, μέ εἰδικές καί συστηματικές μεθοδεύσεις, θά πραγματοποιήσουν, ἐν καιρῷ, μιά «ἤρεμη καί ἀνώδυμη ἐπανάσταση»· μιά ἀνάμακτη ἐπανάσταση «στό ὄνομα τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων καί τῆς ἀνθρώπινης ἀξιοπρέπειας, στό ὄνομα τῆς αὐτονομίας τοῦ ἀνθρώπου καί τῆς ἀπελευθέρωσής του ἀπό ἐξωτερικούς περιορισμούς. Καί πάνω ἀπό ὅλα, χωρίς τούς περιορισμούς καί τίς ἀπαιτήσεις τοῦ Χριστιανισμοῦ». Οἱ χριστιανικές κοινωνίες θά ἔπρεπε, λοιπόν, νά ὑποστοῦν στό σύνολό τους ριζικές μεταβολές στόν τρόπο σκέψης τους. Συγκεκριμένα, θά ἔπρεπε νά ὀδηγηθοῦν στό νά ἐγκαταλείψουν τήν ἐλπίδα πού δίνει στόν ἄνθρωπο ἡ χριστιανική ὑπερβατικότητα, καί νά πειθαναγκασθοῦν ὅτι, «δέν ὑπάρ-

χει τίποτα ἐκτός ἀπό τήν ᾽Υψηλὴ αὐτοῦ τοῦ Σὺμμαντος» καί ὅτι, «κάθε τι πολῦτιμο στήν ζωὴ καί στόν κόσμο τοῦτο ἐνυπάρχει ἐντός τῆς ζωῆς, ἐντός τοῦ κόσμου τούτου καί ἐντός τῆς γήινης σφαίρας». ᾽Ο «Παράδεισος τοῦ ᾽Εργάτη» ἐπί τῆς Γῆς θά πραγματοποιηθεῖ, μόνον ἐφ' ὅσον, στίς δυτικές κοινωνίες, ὅλα τά πνεύματα μεταβληθοῦν σέ «προλεταριακά πνεύματα»¹¹ (μιά καί, «Πάνω ἀπ' ὅλα θάναται ἡ ἰσότητα ... καί μυαλά ἀνώτερα δέν χρειάζονται », ὅπως ἔγραφε ὁ Ντοστογιέφσκυ). Αὐτά τά «προλεταριακά πνεύματα» καί δέν θά ἀντιδροῦν, καί θά «δουλεύουν κιόλας».

Σοβαροὶ ἀναλυτὲς συμπεραίνουν σήμερα ὅτι, τόσο ἡ Θεοσοφία, ὅσο καί οἱ Οὐμανιστὲς (παρακλάδι τῶν ὁποίων εἶναι οἱ νεο-εἰδωλόλατρες), καθὼς καί οἱ ὁμάδες τοῦ καθεαυτοῦ «New Age», μέ τίς ἑσφορικές τους θέσεις, χρησιμοποιοῦνται γιά νά ἐκλειάνουν αὐτά πού συνιστοῦν τά ἐσωτερικά ἐμπόδια πού ὑπάρχουν μέσα στόν δυτικὸ ἄνθρωπο γιά τήν πραγματοποίηση τοῦ μαρξιστικοῦ ὁράματος. Στήν οὐσία, ὅμως, ὅλες οἱ ἀνωτέρω θεωρίες ἔχουν ἕνα κοινὸ σημεῖο μέ τόν «Νέο Διαφωτισμό»: ᾽Οδηγοῦν σέ μιά «νέα» ὑποδούλωση, πού θά εἶναι ὀλοκληρωτική καί μὴ ἀναστρέψιμη, ἀκριβῶς ἐπειδὴ ἐξαφανίζει τήν βούληση, καί διαμορφώνει ἡττημένους, πού ἐκλαμβάνουν ὡς δική τους νίκη, τήν πλήρη καί ἐνθουσιώδη συνέργειά τους μέ τόν πραγματικὸ νικητὴ, πού τούς χειραγωγεῖ ἀθέατος.

Πῶς, λοιπόν, εἶναι δυνατόν νά θεωρηθεῖ τυχαῖο τό γεγονός ὅτι, οἱ καθοδηγητὲς σκέψης πρωταγωνιστοῦν —ὡς νέοι ἰνστρούχτορες— στήν ποθητὴ ἀπό τήν Νέα ᾽Εποχὴ «ἀποδόμηση» τῶν «παλαιῶν» πνευματικῶν δεδομένων, καί πῶς μπορεῖ νά θεωρηθεῖ συμπτωματικὸ τό ὅτι, «...ἀπὸ τά συντρίμια τους οἰκοδομοῦν ἕνα μνημεῖο μιᾶς γλυκείας ὑποχώρησης»¹²; Συμπτωματικὴ ἢ μή, ἡ «ἀποδομητική» τους δράση εἶναι ἀδύνατον νά μὴν θυμίσει τόν U. Müller, ὁ ὁποῖος —θέτοντας τό θέμα στήν εὐρύτερη βάση του— ἔγραφε ὅτι: «Γενικά μπορεῖ νά δημιουργηθεῖ ἡ ἐντύπωση ὅτι ὁ τύπος, ὡς πρακτορεῖο δημοσίων σχέσεων, κινεῖται ἀπὸ συνωμότες καταστροφεῖς»¹³.

Θά πρέπει, συνεπῶς, νά ἀναρωτηθοῦμε —καί ἴσως καί νά ρωτήσουμε τούς ᾽Ινστρούχτορες τῆς Νέας ᾽Εποχῆς— μήπως, προϋπόθεση

για τό πολυθρύλητο «Τέλος τῆς Ἱστορίας» εἶναι τό Τέλος τοῦ Ἀνθρώπου;

Παραπομπές

1. «Τό νά λαμβάνη κανεῖς μίαν ἀπόφασιν ἰσοδυναμεῖ μέ τό νά κρίνη διά τοῦ λογιμοῦ», Ἀριστοτέλους, Ἡθ. Νικ. 1113 α 12
2. Ἡ νέα τάξη στήν πληροφορική, Μίσος γιά τήν σκέψη, Denis Duclos, κοινωνιολόγου καί διευθυντοῦ ἐρευνῶν στό Ἐθνικό Κέντρο Ἐπιστημονικῆς Ἐρευνας (CNRS). Ἐφημ. «Κυριακάτικη Ἐλευθεροτυπία» (Le Monde Diplomatique), 21.2.1999, σελ. 38 καί ἐπ.. Καί «Essai de psychologie contemporaine, I, Un nouvel age de la personnalité» (Δοκίμιο σύγχρονης Ψυχολογίας, Μιά νέα ἐποχή τῆς προσωπικότητας), Le Débat, Μαρσέλ Γκοσέ, Ἰούλιος 1998
3. Ἀπό τό λατινικό οὐσιαστικό «instructio», πού σημαίνει «ἐκπαίδευση»
4. Νεοσατανισμός. Ὁρθόδοξη Θεώρηση καί Ἀντιμετώπιση, μακαριστοῦ π. Ἀ. Ἀλεβιζοπούλου, Ἐκδ. Διάλογος, Ἀθήνα 1996, σελ. 49, 63
5. Ἀποκρυφισμός, Γκουρουϊσμός, «Νέα Ἐποχή», μακαριστοῦ π. Ἀ. Ἀλεβιζοπούλου, Ἐκδ.

- Ἱερᾶς Μητροπόλεως Νικοπόλεως, Πρέβεζα 1990, σελ. 102
6. Βλ. Νέα Ἐποχή καί Νέα Τηλεόραση, περιοδικό «Παρακαταθήκη» τ. 26
7. Λατρεῖες καί Θρησκείες τῆς Νέας Ἐποχῆς Texe Marrs, Ἐκδ. Στερέωμα, Ἐγνατίας 108 (Book of New Age Cults and Religions, σελ. 243)
8. Οἱ Δαιμονισμένοι, Τ. Μ. Ντοστογιέφσκυ, Κεφ. 7ο, Οἱ Σύντροφοι, σελ. 319, μετάφραση Σωτ. Πατατζῆ, Διεθνεῖς Ἐκδόσεις
9. Ἀποκρυφισμός, Γκουρουϊσμός, «Νέα Ἐποχή», μακαριστοῦ π. Ἀ. Ἀλεβιζοπούλου, Ἐκδ. Ἱερᾶς Μητροπόλεως Νικοπόλεως, Πρέβεζα 1990, σελ. 98
10. The Keys of This Blood (Τά Κλειδιά Αὐτοῦ τοῦ Αἵματος), Martin Malachi, κεφ. 13ο, Ἀντόνιο Γκράμσι: Τό Πνεῦμα πού στοιχειώνει σ' Ἀνατολή καί Δύση, ἐκδ. Touchstone, 1990, σελ. 247
11. Ἐνθ. ἄνωτ. σελ. 251
12. Νεοσατανισμός. Ὁρθόδοξη Θεώρηση καί Ἀντιμετώπιση, μακαριστοῦ π. Ἀ. Ἀλεβιζοπούλου, Ἐκδ. Διάλογος, Ἀθήνα 1996, σελ. 147
13. Ἐνθ. ἄνωτ. σελ. 87 (Das Leben und Wirken der Satanisten. Eine Dokumentation, Regensburg 1989, σελ. 93-94)

Ἡ γνωστός «δαίμων τοῦ τυπογραφείου» ἔκανε, ὥστε τό νόημα μιᾶς παραγράφου τοῦ προηγουμένου ἄρθρου τῆς κ. Δ. Βαρδιτσιώτη («Παρακαταθήκη» τ. 26, σελ. 18) νά μὴν εἶναι αὐτό πού ἤθελε νά δώσει ἡ συγγραφεύς. Τήν ἐπαναλαμβάνουμε λοιπόν: Τό ὀλοκληρωτικό καί μὴ ἀναστρέψιμο τῆς ἐξαφάνισης — ὄχι ἀπλῶς τῆς ἐλευθερίας τῆς βούλησης τοῦ σύγχρονου ἀνθρώπου, ἀλλά— αὐτῆς καθε-

αυτῆς τῆς βούλησός του, δέν ἀποτελεῖ μελλοντική ἐπιδίωξη, οὔτε προσωπική ἐκτίμηση. Συγκεκριμένα ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ ὁ Μ. Μπούκτσιν διευκρινίζει ὅτι ὁ «Νέος Διαφωτισμός» προσφέρει τίς νέες συνισταμένες ἐνός «πραγματικά πρακτικοῦ ἐπανακαθορισμοῦ τῆς ἐλευθερίας, πού σπάνια προσέγγισαν στήν σφαῖρα τῆς σκέψης ἕνας Φουριέ, ἕνας Μάρξ ἢ ἕνας Μπακούνιν»!

ΠΡΟΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ

ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΩΝ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΔΙΑΤΡΙΒΩΝ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΝΤΙΧΑΛΚΗΔΟΝΙΩΝ ΑΙΡΕΣΙΑΡΧΩΝ ΔΙΟΣΚΟΡΟΥ ΚΑΙ ΣΕΒΗΡΟΥ

Κατά τό ἔτος 2002 ἀπό τό Τμήμα Θεολογίας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ἐνεκρίθησαν δύο διδακτορικές διατριβές, οἱ ὁποῖες συμπεραίνουν ὅτι ἡ Χριστολογία τῶν αἰρεσιαρχῶν Διοσκόρου καί Σεβήρου εἶναι ὀρθόδοξη. Ἐκπονήθηκαν προφανῶς γιά νά στηρίξουν τίς ἀπόψεις τῶν ὑπερμάχων τοῦ περατωθέντος Θεολογικοῦ Διαλό-

γου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μέ τίς ἀντιχαλκηδόνιες ἐκκλησίες. Ὅπως εἶναι γνωστό, ὁ θεολογικός αὐτός Διάλογος κατέληξε σέ πορίσματα, τά ὁποῖα δέν ἔχουν γίνῃ συνοδικῶς ἀποδεκτά ἀπό τίς κατά τόπους Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες. Μάλιστα δέχθηκαν αὐστηρῶς καί τεκμηριωμένη κριτική ὡς ἀντορθόδοξα ἀπό ἐγκρίτους θεολόγους.

Ὁ Καθηγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου Ἀγίου Ὁρους, Ἀρχιμανδρίτης Γεώργιος, ἀνέθεσε στόν ἀδελφό τῆς Μονῆς Ἱερομόναχο Λουκά Γρηγοριάτη, πού ἔχει ἀσχοληθεῖ καί παλαιότερα μέ τό θέμα, νά μελετήσῃ τίς διατριβές. Ὑπό τήν ἐποπτεία τοῦ ἀγίου Καθηγουμένου π. Γεωργίου συνετάγη ἐκτεταμένη κριτική (150 περίπου σελίδων), ἀπό τήν ὁποία καταδεικνύεται ὅτι ἡ ἐπιχειρηματολογία πού οἱ διατριβές ἀνέπτυξαν εἶναι προῖόν θεολογικοῦ σχετικισμοῦ καί ἀποτελεῖ ἀπαράδεκτη θεολογική σοφιστεία.

Προδημοσιεύουμε τήν περίληψη τῆς κριτικῆς αὐτῆς τῶν δύο διατριβῶν πρός ἐνημέρωσιν τοῦ εὐσεβοῦς πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας καί ἀναμένουμε τήν δημοσίευση ὁλοκλήρου τοῦ κειμένου τῆς.

«Π»

Α. Ἡ διδακτορική διατριβή τοῦ κ. Ἡλία Δ. Κεσιμίρη, *Ἡ Χριστολογία καί ἡ ἐκκλησιαστική πολιτική τοῦ Διοσκόρου Ἀλεξανδρείας*, Θεσσαλονίκη 2000, συμπεραίνει ὅτι ἡ Χριστολογία τοῦ ἐν λόγω αἵρεσιάρχου ἔπεται αὐθεντικά τῆς Χριστολογίας τοῦ ἀγίου Κυρίλλου καί ὅτι οἱ ἐναντίον τῆς κατηγορίας ἐπί δοκητισμῶ καί εὐτυχιανισμῶ δέν ἐπιβεβαιώνονται ἀπό τίς σωζόμενες ἐπιστολές του.

Ἡ ἐπιχειρηματολογία πού ὀδηγεῖ στό συμπέρασμα τῆς διατριβῆς εἶναι ἡ ἑξῆς: Ὁ Διόσκορος δέν ὑπεστήριξε τόν Εὐτυχή στήν Ληστρική Σύνοδο γιά τά φρονήματά του ἀλλά γιάτί ἔδλεπε νά ἐξυπηρετοῦνται ὁ ἀντινεστοριανισμός του καί ἡ ἐκκλησιαστική του πολιτική. Ὁ Διόσκορος ἀποκατέστησε τόν πραγματικά αἰρετικό Εὐτυχή στήν Ληστρική, ἐπειδή παραπλανήθηκε ἀπό τήν φαινομενικά ὀρθόδοξη ὁμολογία τοῦ Εὐτυχοῦς· γι' αὐτό σύντομα κατεδίκασε τόν εὐτυχιανισμό ἀπό τόν τόπο τῆς ἐξορίας του. Ἡ σωτηριολογία τοῦ Διοσκόρου δέν ἔχει καμμία σχέσι μέ τήν σωτηριολογία τῶν ἀρχαίων δοκητῶν. Στήν Σύνοδο τῆς Χαλκηδόνος ὁ Διόσκορος δέν ἀρνήθηκε τόν δυοφυσιτισμό τῶν Διαλλαγῶν, πού περιγράφεται μέ τήν ἑκφρασι *ἐκ δύο φύσεων*, ἀλλά τήν νεστοριανή διαιρέση τῶν φύσεων πού κατ' αὐτόν εἰσάγει ὁ Ὁρος τῆς Χαλκηδόνος μέ τήν ἑκφρασι *ἐν δύο φύσει*. Ὁ Διόσκορος ἀπέριψε τόν Τόμο τοῦ Λέοντος Ρώμης, ἐπειδή θεωρεῖ ὅτι εἰσάγει ἐν Χριστῶ δύο ἐνεργητικά κέντρα, τοῦτέστι τόν νεστοριανισμό. Ὅπως φαίνεται ἀπό τίς ἐπιστολές ἐκ τῆς ἐξορίας του, δέν

ἀρνεῖται τήν ὁμοουσιότητα τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως τοῦ Χριστοῦ πρός τήν ἰδική μας φύσι. Ἡ καταδική τοῦ Διοσκόρου ἔγινε τελικῶς γιά τήν ἀπειθείά του στήν πρόσκλησι τῆς Συνόδου καί ὄχι γιά δογματικούς λόγους.

Ἡ κριτική μας, βασισμένη στά Πρακτικά τῆς Συνόδου τῆς Χαλκηδόνος καί στίς περὶ Διοσκόρου ἀπόψεις τῶν ἀγίων Πατέρων, ἀποδεικνύει ὅτι ἡ διατριβή κατέληξε νά ἀναγνωρίσῃ ὡς ὀρθόδοξη τήν Χριστολογία τοῦ Διοσκόρου, ἐπειδή ἐρμήνευσε ἐσφαλμένως κείμενα καί γεγονότα καί ἐπομένως προέβη στίς ἀνωτέρω λανθασμένες ἱστοριοδογματικές παραδοχές. Ἀναιρώντας μία πρός μία τίς παραδοχές αὐτές ἡ κριτική μας ἀποδεικνύει ὅτι ὁ Διόσκορος ὑπεστήριξε τόν Εὐτυχή γιά σαφεῖς δογματικούς λόγους καθὼς καί οἱ δύο ἠρνοῦντο τίς Διαλλαγές τοῦ ἀγίου Κυρίλλου. Ἡ δῆθεν παραπλάνησις τοῦ Διοσκόρου ἀπό τήν δῆθεν ὀρθόδοξη ὁμολογία τοῦ Εὐτυχοῦς στήν Ληστρική εἶναι σόφισμα τῶν ἀντιχαλκηδονίων καί δέν τεκμηριώνεται ἀπό τά κείμενα, ὅταν αὐτά διαβάζονται μέ ὀρθόδοξες προϋποθέσεις. Ἡ σωτηριολογία τοῦ Διοσκόρου δέν ταυτίζεται μέ ἐκείνην τῶν ἀρχαίων δοκητῶν, ἀλλά πάντως στοιχεῖ σέ νέα μορφή δοκητισμοῦ, τήν ὁποία συνεπάγεται ὁ διοσκορειος μονοφυσιτισμός. Ἡ ἑκφρασι *ἐκ δύο φύσεων* δέν ἐπαρκεῖ νά στηρίξῃ ἕνα ἀνεπίδεκτο παρερμηνείας ὀρθόδοξο δυοφυσιτισμό, ἐάν ταυτοχρόνως δέν ὁμολογεῖται ὁ Χριστός καί ἐν δύο φύσει. Ὁ Τόμος τοῦ ἀγίου Λέοντος ἀποδειγμένως δέν εἰσάγει δύο αὐτόνομα ἐνεργητικά κέντρα ἀλλά δύο πηγαίως καί αὐτεξουσίως ἐνεργητικές φύσεις. Ὅσον ἀφορᾷ τήν κατηγορία τῶν Ὁρθόδοξων θεολόγων τοῦ σ' αἰῶνος κατὰ τοῦ Διοσκόρου, ὅτι τά ἀποσπάσματα τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Διοσκόρου ἐκ τῆς ἐξορίας φανερόνουν ἄρνησι τῆς ὁμοουσιότητος τοῦ Χριστοῦ πρός τοὺς ἀνθρώπους, ἡ κριτική μας ἀποδεικνύει ὅτι εἶναι ὀρθή. Ὁ Διόσκορος, ἐπομένως, καθηρέθη κατ' ἀρχήν γιά τό κανονικό παράπτωμα τῆς ἀπειθείας, ἀλλά ἡ ἀπειθείά του εἶχε δογματικά κίνητρα (τόν μονοφυσιτισμό), ἐξ αἰτίας τῶν ὁποίων δέν ἀποδέχθηκε τόν Ὁρο τῆς Συνόδου καί γι' αὐτό ἐκφωνήθηκε καί τό ἐναντίον του ἀνάθεμα ἀπό τίς Οἰκουμενικές Συνόδους.

Β. Ἡ διδακτορική διατριβή τοῦ κ. Ἰωάννου Θ. Νικολόπουλου, *Ἡ Χριστολογία τοῦ Σεβήρου Ἀντιοχείας καί ὁ Ὅρος τῆς Χαλκηδόνας*, Θεσσαλονίκη 2002, ἐπιχειρεῖ νά ἀποδείξῃ ὅτι ἡ Χριστολογία τοῦ ἐν λόγῳ αἰρεσιάρχου εἶναι σαφῶς κυρίλλειος καί ἐπομένως ὀρθόδοξος.

Ἡ κριτική μας βασίζεται στήν πλούσια ἀντισηδηριανή καί ἐρμηνευτική τῆς Κυριλλείου Χριστολογίας γραμματεία τῶν ἁγίων Πατέρων Ἀναστασίου τοῦ Σιναΐτου, Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ, Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ καί Φωτίου τοῦ Μεγάλου. Φανερώνει ὅτι ἡ διαφοροποίησις τῶν δύο Χριστολογιῶν εἶναι οὐσιαστική καί ἐντοπίζεται στήν ἀπόρριψη ἐκ μέρους τοῦ Σεβήρου δύο ἐνυποστάτων φύσεων στόν ἕνα Χριστό. Ἡ ἀπόρριψις αὕτη εἶναι θέσις ἀπολύτως ἀντικυρίλλειος.

Ὁ Σεβήρος ἀπορρίπτει τυπικά τίς προγενέστερες καί σύγχρονές του αἰρέσεις (δοκητισμοῦ, ἀπολιναρισμοῦ, νεστοριανισμοῦ, εὐτυχιανισμοῦ-ἄφθαρτοδοκητισμοῦ), ἀλλά δέν ἀκολουθεῖ τήν κυρίλλειο διδασκαλία ὅσον ἀφορᾷ τήν πραγματική ὁμολογία δύο ἐνυποστάτων φύσεων ἐν Χριστῷ. Ἡ αἰτία τῆς διαφοροποίησεως τοῦ Σεβήρου ἀπό τήν Χριστολογία τοῦ ἁγίου Κυρίλλου εἶναι ἡ αὐθαίρετη ἐπιλογή τῶν φιλοσοφικῶν του προϋποθέσεων. Ὁ λόγος τῆς ἀποδοχῆς καί ἐφαρμογῆς τῶν προϋποθέσεων αὐτῶν εἶναι ἡ στήριξις τοῦ δισοκορείου μονοφυσιτισμοῦ. Οἱ ἐσφαλμένες φιλοσοφικές παραδοχές τοῦ Σεβήρου εἶναι: ἡ ταύτισις φύσεως καί ὑποστάσεως ἐπὶ τῆς Χριστολογίας ὡς δῆθεν ἀλεξανδρινή παράδοσις, ἡ διάκρισις τῶν ὑποστάσεων σέ ἰδιοσυστατες καί ἐξηρητημένες καί ἡ παρερμηνεία τοῦ ἁξιώματος ὅτι δέν ὑπάρχει φύσις ἀνυπόστατη. Οἱ παραδοχές αὐτές εἶναι λογικῶς, ὄντολογικῶς καί θεολογικῶς ἀπαράδεκτες. Βάσει τῶν παραδοχῶν αὐτῶν ὁ Σεβήρος ἀπέρριψε τήν καππαδοκική ὀρολογία ὡς ἀκατάλληλη γιά τήν διατύπωσι τοῦ ὀρθοδόξου χριστολογικοῦ φρονήματος, παρ' ὅτι τό δογματικό περιεχόμενο τῆς καππαδοκικῆς ὀρολογίας εἶναι ἡ ἐνιαία παράδοσις τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ διδακτορική διατριβή ἐνσυνειδήτως διερεύνησε τήν σεδηριανή Χριστολογία βάσει τῶν προϋποθέσεων τοῦ Σεβήρου, χάριν δῆθεν ἀκαδημαϊκῆς ἀντικειμενικότητος καί ἀμεροληψίας, παραβλέποντας τό γεγονός ὅτι ὅλες οἱ

αἰρέσεις διερευνώμενες βάσει τῶν ἰδικῶν τους προϋποθέσεων δικαιώνονται ἀπό τούς ὀπαδούς των ὡς ὀρθόδοξες (π.χ. filioque). Ἡ κριτική μας ἐπισημαίνει ὅτι τό κριτήριο ἐλέγχου τῆς ὀρθοδοξίας ἢ μή μίας διδασκαλίας μπορεῖ νά εἶναι μόνον οἱ ὀρθόδοξες προϋποθέσεις.

Ὅσον ἀφορᾷ τό εἶδος τῆς ἐνώσεως τῆς θεότητος καί τῆς ἀνθρωπότητος ἐν Χριστῷ, ἡ διατριβή δικαιολογεῖ ὡς ὀρθόδοξη τήν σεδηριανή ἐννοια τῆς συνθέσεως τῶν ἐνωθέντων, ἐπειδή τάχα διατηρεῖ ἀσύγχυτα τά ἐνωθέντα ἐν τῇ ἐνώσει. Ἡ κριτική μας ἀποδεικνύει ὅτι ἡ σεδηριανή ἐνωσις τῆς θεότητος καί τῆς ἀνθρωπότητος ἀποτελεῖ μία σύνθετη φύσις, στήν ὁποία τά ἐνωθέντα δέν κατανοοῦνται ὡς οἱ ἐνυπόστατες φύσεις τῆς θεότητος καί τῆς ἀνθρωπότητος, οἱ περιεκτικές τῶν ἀντιστοίχων ὑποστάσεων. Ἀναλόγως τοῦ ἀποδέκτου ἢ σεδηριανῆ ἐρμηνεία τῶν ἐνωθέντων διαφοροποιεῖται. Πρὸς τούς ὀρθοδόξους ὁ Σεβήρος, ταυτίζων φύσιν καί ὑπόστασιν, προβάλλει τήν ἐρμηνεία ὅτι τά ἐνωθέντα εἶναι ὑποστάσεις: ἡ ἰδιοσυστατος ὑπόστασις τοῦ Θεοῦ Λόγου καί ἡ ἐξηρητημένη ὑπόστασις τοῦ ἀνθρωπίνου προσλήματος. Πρὸς τούς εὐτυχιανιστάς ἐπικριτάς του, ταυτίζων οὐσίαν καί οὐσιώδη ἰδιώματα, ἐρμηνεύει τά ἐνωθέντα ὡς θεῖες καί ἀνθρώπινες ἰδιότητες ἐκφερόμενες ὑπὸ τό ὄνομα τῆς οὐσίας. Κοινός παρονομαστῆς καί τῶν δύο ἐρμηνειῶν εἶναι ἡ ἄρνησις τῆς ἀνθρωπότητος ὡς μίας δευτέρας ἐνυποστάτου φύσεως ἐν Χριστῷ.

Ἡ διατριβή ὑποστηρίζει ὅτι ὁ δυοφυσιτισμός τοῦ Σεβήρου εἶναι κυρίλλειος. Ἡ κριτική ὅμως ἀποδεικνύει ὅτι ὁ σεδηριανός δυοφυσιτισμός διαφοροποιεῖται ριζικά ἀπό τόν κυρίλλειο. Ὁ πρῶτος εἶναι ἀνυπόστατος, ἐπινενοημένος, καθὼς ὁ Σεβήρος ἀναπλάσσει διά ψιλῆς ἐπινοίας δύο φανταστικές ἰδιοὑπόστατες φύσεις: ὁ κυρίλλειος εἶναι πραγματικός, καθὼς ὁ ἅγιος Κύριλλος δι' ἀληθοῦς ἐπινοίας διασκοπεῖ ἕνα πρὸς ἕνα τά ἠνωμένα ὡς ἐνυπόστατες φύσεις χωρὶς νά τά διαιρῆ σέ ἰδιοὑπόστατες φανταστικές ὀντότητες.

Ἡ διατριβή παρουσιάζει τήν κυρίλλειο καί τήν σεδηριανή ἐννοια τῆς ἐκφράσεως ἐκ δύο φύσεων εἰς Χριστός δογματικῶς ταυτόστημες, στήν προοπτική νά θεμελιώσῃ τήν ταυτόχρονη ὀρθοδοξία τῆς σεδηριανῆς καί τῆς ὀρθοδό-

ξου Χριστολογίας. Ἡ κριτική ἐπισημαίνει ὅτι εἶναι ἀδύνατη ἡ ταύτισις τῶν ἐννοιῶν, καθὼς ὁ Σεβήρος ἀντιλαμβάνεται τὴν ἔκφρασι ὑπὸ τὴν ἐννοια τῶν δύο φανταστικῶν ἰδιοὑποστάτων φύσεων πού συντρέχουν πρὸς ἐνότητα στήν μία σύνθετη φύσι-ὑπόστασι τοῦ σεσαρκωμένου Λόγου, ἐνῶ ἡ Ὁρθόδοξος Χριστολογία ἀντιλαμβάνεται τὴν ἔκφρασι μέ τὴν κυρίλλειο ἐννοια τῶν δύο ἐνυποστάτων φύσεων πού ἐνώνονται σέ μία σύνθετη ὑπόστασι.

Ὁ μονοενεργητισμός καί μονοθελητισμός τῆς σεβηριανῆς Χριστολογίας, πού διατυπώνονται μέ τίς ἐκφράσεις μία *σύνθετος ἐνέργεια* καί ἓν *σύνθετον θέλημα*, στήν διατριβή παρουσιάζονται ὡς ἐννοιες δογματικῶς ταυτόσημες πρὸς τὴν διδασκαλία τῶν ἁγίων Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ καί Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ περὶ δύο ἐν Χριστῷ ἐνεργειῶν καί θελημάτων. Ἡ κριτική ἀποδεικνύει ὅτι ὁ ἰσχυρισμός αὐτός εἶναι ἀβάσιμος, καθὼς ὁ Σεβήρος παραδέχεται μία ἐνιαία ἐνεργητική καί θελητική κίνησι τῆς συνθέτου φύσεως-ὑποστάσεως τοῦ σεσαρκωμένου Λόγου πού παράγει θεῖα καί ἀνθρώπινα ἐνεργήματα, ἐνῶ οἱ ἅγιοι Πατέρες ἐρμηνεύοντες ὀρθοδόξως τὸν ἅγιο Κύριλλο παραδέχονται δύο πηγαῖες φυσικῆς ἐνεργητικῆς κινήσεις ἀνάλογες τῶν δύο φύσεων, κατὰ τίς ὁποῖες ὁ εἷς καί ὁ αὐτός σεσαρκωμένος Θεός Λόγος ἐνεργεῖ τὰ θεῖα ἢ τὰ ἀνθρώπινα. Συναφῶς ἡ κριτική ἐπικρίνει τὴν πρόθεσι τῆς διατριβῆς νά ἀποσυνδέσῃ τὸν μονοθελητισμὸ τοῦ ζ' αἰῶνος ἀπὸ τὸν σχετικὸ μονοθελητισμὸ τοῦ Σεβήρου, καθὼς ὁ ἴδιος ὁ Ὁρος τῆς Στ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου δέν ἐπιτρέπει τὴν ἀπο-

σύνδεσι.

Ἡ διατριβὴ ἐπικρίνει βεβαίως τὸν σεβηριανὸ ἀντιχαλκηδονισμό. Σφάλλει ὅμως κατὰ τὸ ὅτι τὸν ἐκλαμβάνει ὡς ἀποτέλεσμα θεολογικῆς μονομέρειας, καθὼς θεωρεῖ ὅτι ἡ σεβηριανὴ Χριστολογία καθ' ἑαυτὴν μὲν εἶναι ὀρθόδοξος ἀλλὰ δέν διατυπώνεται μέ τὴν οἰκουμενικά ἀποδεκτὴ καππαδοκικὴ ὀρολογία πού χρησιμοποίησε ἡ Σύνοδος τῆς Χαλκηδόνος. Συνάγει ἐξ αὐτοῦ ὅτι ἡ καταδίκη τοῦ Σεβήρου ἀπὸ τίς Οἰκουμενικῆς Συνόδους ἔγινε γιὰ τὸν πεισματικὸ ἀντιχαλκηδονισμό του καί τὴν δημιουργία τοῦ σχίσματος τοῦ στ' αἰῶνος. Ἡ κριτικὴ μας ἐπισημαίνει ὅτι ὁ ἀντιχαλκηδονισμός τοῦ Σεβήρου εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς μονοφυσικῆς του Χριστολογίας, ἐξ αἰτίας τῆς ὁποίας θεωροῦσε τὴν Χριστολογία τῆς Συνόδου τῆς Χαλκηδόνος νεστοριανή. Ἡ συστηματικὴ ἀναίρεσις τῶν ἰσχυρισμῶν τῆς διατριβῆς καταλήγει στήν θέσι τῆς κριτικῆς μας ὅτι ἡ ἐπανειλημμένη συνοδικὴ καταδίκη τοῦ αἰρεσιάρχου Σεβήρου ἔγινε γιὰ τὸν λόγο ὅτι ὑπῆρξε ὁ ἕξαρχος εἰσηγητῆς τῆς αἰρετικῆς διδασκαλίας τοῦ σεβηριανοῦ μονοφυσισμοῦ.

Συμπερασματικῶς ὀφείλει νά λεχθῆ ὅτι οἱ συντάκται τῶν διατριβῶν, στήν προοπτικὴ τους νά διευκολύνουν τὴν ἐνωσι τῶν Ἀντιχαλκηδονίων μέ τὴν Ὁρθόδοξο Ἐκκλησία, εἰσάγουν ἓνα ἀνεπίτρεπτο θεολογικὸ σχετικισμό πού ἀφ' ἑνός θά ἀποβῆ ἐπὶ ζημίᾳ τῆς Ὁρθόδοξου Πίστεως καί Θεολογίας καί ἀφ' ἑτέρου θά ἀφήσῃ ἀτελέσφορο τὴν τυχόν καλὴ διάθεσι τῶν Ἀντιχαλκηδονίων.

ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

ΓΕΡΟΝΤΟΣ ΠΑΪΣΙΟΥ ΑΓΙΟΡΕΙΤΟΥ, *Λόγοι Δ', Οἰκογενειακὴ ζωὴ, ἔκδ. Ἱερὸν Ἡσυχαστήριον «Εὐαγγελιστῆς Ἰωάννης ὁ Θεολόγος», Σουρωτῆ Θεσσαλονίκης 2002, σσ. 310*

Στὴν ἐκλετὴ σειρὰ τῶν ἐκδόσεων τοῦ Ἱεροῦ Ἡσυχαστηρίου τῆς Σουρωτῆς προστέθηκε καί

ἓνα ἀκόμα βιβλίον μέ ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν οἰκογένεια. Πρόκειται γιὰ τὸν τέταρτο τόμο τῶν Λόγων τοῦ Γέροντος Παΐσιου, πού φιλοτέχνησαν ἀπὸ τὴν πλούσια παρακαταθήκη τῶν ἀρχείων τους οἱ μοναχῆς τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ Ἡσυχαστηρίου. Ἔτσι μέσα στήν τελευταία πενταετία παρουσιάστηκαν τέσσερις πολύτιμοι τόμοι μέ σοφῆς διδασχῆς τοῦ Γέροντος Παΐσιου,

πού έγιναν κυριολεκτικῶς περιζήτητοι καὶ χρειάστηκε νὰ ἐπανενδοθοῦν γιὰ δευτέρη ὡς καὶ γιὰ τέταρτη φορά.

Ὁ τόμος αὐτός μέ καλαισθητὴ ἐμφάνιση καὶ μεθοδική κατάταξη τοῦ ὕλικου, ὅπως καὶ οἱ τρεῖς προηγούμενοι, ἔχει καὶ τρεῖς φωτογραφίες τοῦ Γέροντος, δύο ἀπὸ τίς ὁποῖες προδίδουν τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς προχωρημένης ἀσθενείας του.

Ὁ μοναχὸς Παῖσιος γνώριζε τὴν οἰκογένεια καὶ τὴν προβληματικὴ της μέσα στὸν σύγχρονο κόσμο καλύτερα ἀπὸ τοὺς οἰκογενειάρχες καὶ ἀπὸ αὐτοὺς πού ἀσχολοῦνται εἰδικότερα μέ τὴν οἰκογένεια. Γι' αὐτό καὶ οἱ συμβουλές του εἶναι πολύτιμες. Εἶχε ἐξάλλου ὁ Γέροντας τὴν εὐρύτητα νὰ τιμᾷ καὶ νὰ στηρίζει ὄχι μόνον ἐκείνους πού ἐπιθυμοῦν νὰ βαδίσουν τὸν δρόμο πού ὁ ἴδιος προτίμησε, ἀλλὰ καὶ ὅσους θέλουν νὰ ἀκολουθήσουν τὴν ἐγγαμνη ζωὴ. «Ἄς μὴ νομίση κανεὶς ὅτι ὅσοι πάνε στό μοναστήρι θὰ σωθοῦν, ἐπειδὴ ἀπλῶς ἐγιναν μοναχοί. Ὁ κάθε ἄνθρωπος θὰ δώση λόγο στὸν Θεό ἂν τὴν ζωὴ πού διάλεξε τὴν ἀγίασε. Παντοῦ χρειάζεται φιλότιμο. Ὁ Θεὸς δὲν κάνει προκομμένους καὶ ἀνεπρόκοπους ἀνθρώπους, ἀλλὰ, ὅποιος δὲν ἔχει φιλότιμο, ὅποια ζωὴ κι ἂν ἀκολουθήσῃ, ἀνεπρόκοπη θὰ εἶναι. Ἐνῶ ὁ φιλότιμος προκόδει, ὅπου κι ἂν βρεθῆ, ἐπειδὴ ἡ θεία Χάρις δοῖται μέσα του» (σ. 20).

Ὁ τέταρτος αὐτὸς τόμος ἀπαρτίζεται ἀπὸ ἕξι μέρη. Στὸ πρῶτο μέρος προβάλλονται τὰ θεμέλια, ἐπάνω στὰ ὁποῖα μπορεῖ νὰ στηριχθεῖ ἡ οἰκογένεια. Ἐδῶ ἐπισημαίνονται ἰδιαίτερα ἡ ἀγάπη καὶ ὁ σεβασμὸς μεταξὺ τῶν συζύγων, ἡ ὑπομονὴ στὶς δυσκολίες τῆς ζωῆς καὶ ἡ προσευχή.

Τὸ δεύτερο μέρος εἶναι ἀφιερωμένο στὶς ὑποχρεώσεις τῶν γονέων. Προσεγγίζεται μέ πολλή διάκριση τὸ θέμα τῆς τεκνογονίας καὶ ὑπογραμμίζεται ὅτι οἱ γονεῖς πού γεννοῦν τὰ παιδιά ὀφείλουν νὰ φροντίζουν καὶ γιὰ τὴν πνευματικὴ ἀναγέννησή τους. Εἰδικὴ ἀναφορά κάνει ὁ Γέροντας γιὰ τίς πολύτεκνες οἰκογένειες, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴ μάστιγα τῶν ἐκτροπῶσεων. Τέλος τονίζει τὴν ἀνάγκη πού ἔχουν τὰ παιδιά γιὰ ἀγάπη καὶ στοργή μέσα στό σπίτι τους. «Ἄν τὸ παιδί «χορτάσῃ στοργὴ καὶ ἀγάπη, ὅταν εἶναι μικρό, ὕστερα ἔχει δύναμη νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὰ προβλήματα τῆς ζωῆς» (σ. 97).

Στὶς χαρές καὶ τίς δυσκολίες τῶν παιδιῶν

ἀπὸ τὴ νηπιακὴ ὡς τὴν ὄριμη ἡλικία τους, ὅπως ἐπίσης καὶ στὶς ὑποχρεώσεις τῶν παιδιῶν πρὸς τοὺς γονεῖς ἀναφέρεται τὸ τρίτο μέρος τοῦ βιβλίου. Ἡ εὐχὴ τῶν γονέων, ἐπισημαίνει ὁ Γέροντας, εἶναι ἡ μεγαλύτερη κληρονομιά γιὰ τὰ παιδιά. Γι' αὐτό νὰ φροντίζουν νὰ ἔχουν τὴν εὐχὴ τους (σ. 142).

Τὸ τέταρτο μέρος εἶναι ἀφιερωμένο στὴν πνευματικὴ ζωὴ τῆς οἰκογένειας. Ἐναφερόμενος στὴν καθημερινὴ ζωὴ καὶ τίς καθημερινές σχέσεις τῶν γονέων καὶ τῶν παιδιῶν μέσα στό σπίτι, στὴν ἐργασία καὶ τὴν κοινωνία δίνει πολύτιμες πρακτικὲς συμβουλές γιὰ μιὰ γνήσια πνευματικὴ ζωὴ. Ἀναλυτικότερα, ἐξετάζεται ἐδῶ ἡ ἐργασία καὶ ἡ χριστιανικὴ καταξίωσή της, ὅπως καὶ ὁ τρόπος μέ τὸν ὁποῖο μπορεῖ νὰ ἀποφεύγεται τὸ ἄγχος ἀπὸ τὴν ἐργασία.

Οἱ δοκιμασίες στὴ ζωὴ μας εἶναι τὸ θέμα τοῦ πέμπτου μέρους τοῦ βιβλίου. «Γιὰ νὰ πάη κανεὶς στὸν γλυκὸ παράδεισο, πρέπει νὰ φάη πολλά πικρὰ ἐδῶ, νὰ ἔχῃ τὸ διαβατήριο τῶν δοκιμασιῶν στό χέρι». Ὁ σταυρὸς πού οἰκονομαεῖ ὁ Θεὸς γιὰ τὸν κάθε ἄνθρωπο, εἶναι ἀνάλογος μέ τὴν ἀντοχὴ του καὶ ἀποτελεῖ «σκάλα πρὸς τὸν οὐρανό» (σ. 191). Εἰδικότερα ἡ ἀρρώστεια, τὴν ὁποία καὶ ὁ ἴδιος τόσο καρτερικὰ ὑπέμεινε, βοηθᾷ τὸν ἄνθρωπο, γιατί τὸν καθαρίζει ἀπὸ τὴν ἁμαρτία καὶ τὸν ἐξαγιάζει, ἀρκεῖ νὰ κάνει ὑπομονὴ καὶ νὰ τὴν δέχεται μέ χαρὰ (σ. 210). Ἐκτὸς ὅμως ἀπὸ τὴν ὑπομονὴ πού πρέπει νὰ ἔχει ὁ ἄνθρωπος στὸν πόνο, χρειάζεται νὰ συμμετέχει καὶ στὸν πόνο τῶν ἄλλων. «Ἄκουγα «χημειοθεραπείες», λέει ὁ Γέροντας, καὶ νόμιζα ὅτι εἶναι «χημειοθεραπείες», δηλαδή ὅτι κάνουν στοὺς καρκινοπαθεῖς θεραπείες μέ χυμούς, μέ φυσικὲς τροφές! Ποῦ νὰ ξέρω; Τώρα ὅμως κατάλαβα τί ταλαιπωρία εἶναι» (σ. 219). Χρησιμοποιώντας καὶ προτείνοντας πάντοτε ὁ Γέροντας τὸν καλὸ λογισμό ἐξασφαλίζει σπουδαῖες ὠφέλειες καὶ ἀπὸ τὰ πιά δυσάρεστα πράγματα.

Τὸ ἕκτο καὶ τελευταῖο μέρος τοῦ βιβλίου ἔχει ὡς θέμα τὸν θάνατο καὶ τὴν μέλλουσα ζωὴ. Ἐδῶ γίνεται λόγος γιὰ τὴ μνήμη τοῦ θανάτου, τὴ συμφιλίωση μέ τὸν θάνατο, τὴν αὐτοκτονία, τὴν παρηγοριά τῶν πενθούντων, τὰ μνημόσυνα, τὴ μεταθανάτια ζωὴ καὶ τέλος γιὰ τὴν ἐλπίδα πού πρέπει νὰ ἔχει ὁ ἄνθρωπος. Ὁ θάνατος δὲν εἶναι τὸ τέλος τῆς ζωῆς, ἀλλὰ ἡ μετάβαση στὴν ἄλλη ζωὴ. Εἶναι ἕνας σύντομος ἀποχωρισμὸς. «Μόνον ὅταν δὲν ἔχῃ καλὴ ζωὴ αὐτὸς πού φεύγει, δικαιολογούμεστε νὰ ἀνη-

συχοῦμε» (σ. 272). Μέ τό γνωστό φιλότιμό του ὁ Γέροντας ἔλεγε: «Εἶναι πολύ βαρύ, μετά ἀπό ὅσα ἔκανε ὁ Θεός γιά μᾶς τούς ἀνθρώπους, νά πᾶμε στήν κόλαση καί νά Τόν λυπήσουμε. Ὁ Θεός νά φυλάξη, ὄχι μόνον ἄνθρωπος, ἀλλά οὔτε πουλί νά μήν μπῆ στήν κόλαση».

Ἡ ἀπλότητα, ἡ σαφήνεια, ἡ καθαρότητα καί περισσότερο ἀπό ὅλα ἡ φωτισμένη σκέψη

τοῦ Γέροντος Παΐσιου προσφέρουν στόν ἀναγνώστη τοῦ βιβλίου αὐτοῦ τήν αἴσθησι μιᾶς ἀληθινῆς πνευματικῆς πανδαισίας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ι. ΜΑΝΤΖΑΡΙΔΗΣ
Καθηγητής Θεολογικῆς Σχολῆς
Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Κτύπημα ἀπό τό Συμβούλιο τῆς Ἐπικρατείας στό μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν

Τό Ε΄ Τμήμα τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας (Σ.τ.Ἐ.) μέ τήν ἀπόφασή του 347 τῆς 28ης Ἰουνίου τοῦ 2002, ἡ ὁποία χαρακτηρίσθηκε ὡς «σταθμός», ἀνάδει τό «πράσινο φῶς» γιά τήν πρόσληψη ὑπηκόων τῶν χωρῶν μελῶν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως στήν ἑλληνική πρωτοβάθμια ἐκπαίδευση (δημοτικά σχολεῖα), οἱ ὅποιοι θά μποροῦν νά διδάσκουν καί Θρησκευτικά ἀνεξαρτήτως τοῦ δόγματος στό ὁποῖο οἱ ἴδιοι θά ἀνήκουν.

Αὐτό σημαίνει ὅτι ἀνοίγει ὁ δρόμος γιά τή μετατροπή τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν σέ θρησκευτολογικό, ἐφ΄ ὅσον βέβαια τό ἀρμόδιο Ὑπουργεῖο προχωρήσει σέ μία τέτοια νομοθετική ρύθμιση. Αὐτό ὡς γνωστόν ἀποτελοῦσε καί ἀποτελεῖ σταθερή ἐπιδίωξι τῆς «προοδευτικῆς διανόησης» τῆς χώρας μας, μή ἐξαιρουμένων καί κάποιων «προοδευτικῶν» θεολόγων. Θά πρέπει νά σημειωθεῖ ὅτι αὐτή ἡ ἀπόφασι τοῦ Ε΄ Τμήματος τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἔρχεται σέ καταφανῆ ἀντίθεσι μέ ἄλλες ἀποφάσεις τοῦ Στ΄ Τμήματος, ὅπως οἱ 3356/1995 καί 2176/1998, οἱ ὁποῖες ἀναφέρονται ἐπίσης στό μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν καί στή διδασκαλία του.

Εὐρωπαϊκό Συμβούλιο Θρησκευτικῶν Ἡγετῶν

Στό «γαῖτανάκι» μέ τίς διαθρησκειακές-ἀντιτρομοκρατικές συναντήσεις, τήν σειρά παίρνει τό Πατριαρχεῖο Μόσχας, τό ὁποῖο προτίμησε νά συνδιοργανώσῃ μία σύναξι

ἐκτός Ρωσσίας (στό Ὁσλο τῆς Νορβηγίας) ὑπό τήν ὀμπρέλα μιᾶς νέας ὀργάνωσης («Εὐρωπαϊκό Συμβούλιο Θρησκευτικῶν Ἡγετῶν» – ECRL) πού ἀποτελεῖ τό εὐρωπαϊκό τμήμα τῆς «Παγκόσμιας Διάσκεψης γιά τήν Θρησκεία καί τήν Εἰρήνη» (WCRP).

Τό θέμα προεβλήθη δημοσιογραφικά κυρίως ἀπό τή Μόσχα (Πατριαρχεῖο καί RIA Novosti), ἐνῶ ἔγινε ἰδιαίτερη μνεία τοῦ προσφάτου τρομοκρατικοῦ κυπήματος στήν Μόσχα. Συμμετείχαν ἀπό Ὁρθοδόξου πλευρᾶς τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο καί οἱ Ἐκκλησίες Ρωσσίας, Σερβίας, Ἑλλάδος καί Ἀλβανίας. Νά τί διαβάζουμε στήν ἰστοσελίδα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος:

«Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καλαβρυτῶν καί Αἰγιαλείας κ. Ἀμβρόσιος, Πρόεδρος τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Διορθοδόξων καί Διαχριστιανικῶν Σχέσεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἔχει προσκληθεῖ νά συμμετάσχει στήν πρώτη συνάντησι τοῦ νεο-ἰδρυθέντος Συμβουλίου Ἐκκλησιαστικῶν Ἡγετῶν, ἡ ὁποία θά λάβει χώρα στό Ὁσλο τῆς Νορβηγίας στίς 11 καί 12 Νοεμβρίου. 30 περίπου προεξέχοντες ἡγέτες τῆς Χριστιανοσύνης, τοῦ Ἰσλάμ, τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ καί ἄλλων παραδοσιακῶν θρησκειῶν θά ἀποτελέσουν τό Συμβούλιο. Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, στή Συνεδρία της τῆς 3ης Σεπτεμβρίου 2002, ἔδωσε τήν ἐγκρισή της γιά τήν συμμετοχή του».

Βλάσφημο ντοκουμαντέρ τοῦ BBC

Τό ἀγγλικό ραδιοτηλεοπτικό δίκτυο BBC

προέβαλε παραμονές Χριστουγέννων ντοκυμαντέρ υπό τον τίτλο «Ἡ Παρθένος Μαρία», στό ὁποῖο ὑποστηριζόταν ὅτι ἡ Παρθένος Μαρία ἔπεσε θῦμα διασμοῦ ἀπό Ῥωμαῖο στρατιώτη!

«Κατά σύμπτωση» ἡ βλασφημία αὐτή ἐκτοξεύθηκε ἀπό τούς Ἑβραίους κατά τῆς Παναγίας καί τοῦ Χριστοῦ ἤδη ἀπό τά πρῶτα χρόνια τοῦ Χριστιανισμοῦ καί βρίσκεται στό διάδοχο ἑβραϊκό Ταλμούδ. Δέν εἶναι τυχαῖο ὅτι σχεδόν κάθε χρόνο παραμονές Χριστουγέννων καί Πάσχα, παρόμοιες βλασφημίες παρουσιάζονται ὡς ἐπιστημονικές θεωρίες ἢ «ἀποκαλύψεις» ἀπό γνωστές ἐφημερίδες ἢ περιοδικά παγκοσμίου ἐμβελείας, τά ὁποῖα — «σύμπτωση» καί αὐτό — ἐλέγχονται ἀπό τούς ἀπογόνους τῶν ἀνθρώπων πού ὅταν παρέδωσαν τόν Χριστό γιά νά σταυρωθεῖ εἶπαν «τό αἷμα αὐτοῦ ἐφ’ ἡμᾶς καί ἐπί τά τέκνα ἡμῶν» (Ματθ. κζ’, 25).

Στό πλαίσιο αὐτοῦ τοῦ ντοκυμαντέρ προεβλήθη καί ἄλλο ἓνα ἀπόσπασμα «ἔρευνας» πού διεξήγαγε ἡ ἀγγλική ἐφημερίδα «Σάντεϊ Τέλεγραφ». Σύμφωνα μέ αὐτό, τό ἓνα τέταρτο τῶν κληρικῶν τῆς «Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας» δέν πιστεύει ὅτι ἡ Παναγία ὅταν γέννησε τόν Χριστό ἦταν Παρθένος (Ἐφημ. «Ἐθνος» 24.12.2002).

Προσκυνηματικός Τουρισμός

Στήν ἴστοσελίδα τοῦ Travel Daily News διαβάσαμε τά ἑξῆς, τά ὁποῖα μᾶς ἐνέβαλαν σέ ἀνησυχίες. Τά παραθέτουμε ὡς ἔχουν:

«Προσκυνηματικός Τουρισμός: Σέ ἀναζήτηση χρηματοδότησης.

Τή χρηματοδότηση τῆς δημιουργίας ὑποδομῶν ἀνάπτυξης προσκυνηματικοῦ τουρισμοῦ ἀπό τό Πρόγραμμα Δημοσίων Ἐπενδύσεων (Ἐθνικοί Πόροι) γιά πέντε πιλοτικές ἐφαρμογές ζήτησε ἀπό τόν ὑφυπουργό Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καί Οἰκονομικῶν Χρηστών Πάχτα ὁ ὑφυπουργός Ἀνάπτυξης, ἀρμόδιος γιά θέματα τουρισμοῦ, Δημήτρης Γεωργακόπουλος. Σημειώνεται ὅτι ἡ ἀνάπτυξη τοῦ προσκυνηματικοῦ τουρισμοῦ ἀποτελεῖ μία ἀπό τίς προτεραιότητες τῆς τουριστικῆς πολιτικῆς καθῶς συμβάλλει στόν ἐμπλουτισμό τοῦ τουριστικοῦ προϊόντος, στήν ἐπιμήκυνση τῆς τουριστικῆς περιόδου καί στήν ἐνίσχυση τῆς περιφερειακῆς ἀνάπτυξης.

Οἱ πιλοτικές ἐφαρμογές, μέ συνολικό προϋ-

πολογισμό ἔργων πού ἀνέρχεται σέ 4.600.000 εὐρώ, εἶναι οἱ ἑξῆς:

- Ἡ μετατροπή κενῆς μονῆς Παναγίας Πορτοῦ σέ ξενῶνα προσκυνηματικοῦ τουρισμοῦ.

- Ἡ μετατροπή παραδοσιακῶν κτιρίων κατασκηνώσεων σέ κέντρο προσκυνηματικοῦ τουρισμοῦ καί ἡ βελτίωση τοῦ ὑπάρχοντος συνεδριακοῦ κέντρου Ἁγίου Γεωργίου Ἐλικῶνος.

- Ἡ μετατροπή παλαιᾶς μονῆς Ἁγίου Γεωργίου Γκρεμῶν σέ ξενῶνα προσκυνηματικοῦ τουρισμοῦ.

- Ἡ δημιουργία ξενῶνα στήν παλαιά μονή Παναγίας Ξενιάς.

- Ἡ δημιουργία ἀρχείου ἐνημέρωσης προσκυνητῶν καί ἡ ἀνάδειξη τῶν φυσικῶν οἰκοσυστημάτων Ἱερᾶς Μονῆς Σίμωνος Πέτρας».

(<http://traveldailynews.gr>)

Σχόλιο «Π»

Ἡ δημιουργία ξενῶνος σέ Ἱερά Μονή γιά τήν φιλοξενία προσκυνητῶν ὑπό τήν γνωστή καί καθιερωμένη μορφή δέν εἶναι θεαίως καθόλου κακή πρωτοβουλία. Ἀντιθέτως. Ὅμως ἡ «μετατροπή κενῆς μονῆς σέ ξενῶνα», ὅπως διαβάζουμε παραπάνω, σημαίνει προφανῶς ὅτι παύει πλέον ἡ Ἱερά Μονή νά εἶναι Μονή καί μετατρέπεται σέ ξενοδοχεῖο.

Φοβούμεθα ὅτι ὑπάρχει πρόβλημα καί συνεπῶς χρειάζονται ἀρμοδίως πειστικές ἐξηγήσεις.

Στόν Χάρη Πότερ στέλνουν τά παιδιά μας οἱ δάσκαλοι

Ἡ «Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Ἐκπαίδευσης Δυτικῆς Θεσσαλονίκης» συνιστᾷ νά παρακολουθήσουν οἱ μαθητές τῶν σχολείων τήν ταινία «Ὁ Χάρι Πότερ καί ἡ φιλοσοφική λίθος»! Αὐτό διαβάζουμε στό ἔγγραφο τῆς μέ ἀριθ. πρωτ. 5251γ/23.11.2002, τό ὁποῖο ἐστάλη πρῶν ἀπό τίς ἐορτές τῶν Χριστουγέννων στό σχολεῖα. Ἡ ἔγκριση, ὅπως διευκρινίζει τό ἔγγραφο, «ἰσχύει γιά ὅλα τά σχολεῖα Πρωτοβάθμιας καί Δευτεροβάθμιας Ἐκπαίδευσης (Δημοτικά καί Γυμνάσια) τῶν Νομῶν Θεσσαλονίκης, Χαλκιδικῆς, Πιερίας καί Πέλλας».

Εὐγε στούς καλοῦς μας ἐκπαιδευτικούς. Ἀντί νά προφυλάξουν τά παιδιά, τά στέλνουν κατευθείαν στό στόμα τοῦ λύκου, διότι ἡ ταινία αὐτή, ὅπως καί τά σχετικά βιβλία, δέν κάνουν τίποτε ἄλλο ἀπό τό νά εἰσάγουν τά παιδιά στή μαγεία καί τόν ἀποκρουφισμό.

Τό περιοδικό τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς διαφημίζει τό ἠλεκτρονικό φακέλωμα;

Ἐπιτομή ἦταν νομίζουμε ἢ προβολή καί διαφήμιση τῆς λεγομένης «ἔξυπνης κάρτας» ἀπό τίς στήλες τοῦ περιοδικοῦ «*Τόλμη*» πού ἐκδίδει ἡ Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπή Ἀθηνῶν.

Ἀπορεῖ κανεῖς: Τῆ στιγμή πού καί κοσμικές ἐφημερίδες καταφέρονται —καί πολύ σωστά πράττουν— κατά τοῦ ἠλεκτρονικοῦ φακελώματος, ἔρχεται τώρα νά τό διαφημίσει ἕνα ἐκκλησιαστικό περιοδικό καί μάλιστα τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς; Παραθέτουμε αὐτούσια τήν σχετική εὐμενῆ παρουσίαση τῆς «ἔξυπνης κάρτας» στό τεῦχος Ὀκτωβρίου 2002 τῆς «*Τόλμης*» (σελ. 50) γιά νά κρίνετε καί μόνοι σας.

«Ἡ κάρτα πού “σκέπτεται”

Ἄνομάζεται “ἔξυπνη κάρτα”. Ἡ κάρτα θά ἀντιστοιχεῖ σέ ἕναν μυστικό κωδικό ἀριθμό. Εἶναι ἕνας μαγικός ἀριθμός. Θά ἀντιστοιχεῖ σέ ὅλα τά ἀναγκαῖα πιστοποιητικά καί στίς βεβαιώσεις τῶν πολιτῶν πού προμηθεύονται ἀπό τίς δημόσιες ὑπηρεσίες, ὅπως ὁ ἀριθμός φορολογικοῦ μητρώου, ἡ φορολογική δήλωση, τό ποινικό μητρώο, ἡ βεβαίωση οἰκογενειακῆς κατάστασης κ.τ.λ. Εἶναι, μέ ἄλλα λόγια, τό πρόσωπο τῶν πολιτῶν πρὸς τίς δημόσιες

ὑπηρεσίες. Αὐτό ἐπιτυγχάνεται μέ τήν καθιέρωση τῆς ἠλεκτρονικῆς ὑπογραφῆς — ἔχει ἐκδοθεῖ ἤδη Προεδρικό Διάταγμα — μέ τρόπο ὥστε νά διασφαλίζεται ἡ μοναδικότητα τῆς ὑπογραφῆς καί ἡ ἀσφάλεια τῶν στοιχείων τοῦ πολίτη. Ἔως τό 2004 θά μπορεῖ κάθε Ἑλληνας πολίτης, ἐφόσον τό ἐπιθυμεῖ, νά εἶναι κάτοχος τῆς ἔξυπνης κάρτας τοῦ Δημοσίου».

Συνωμοσία σιωπῆς ἀπό τά Μ.Μ.Ε.

Ὁ παραμορφωτικός τρόπος μέ τόν ὁποῖο τά «Μέσα Μαζικῆς Ἐνημερώσεως», μέ ἐλάχιστες φωτεινές ἐξαιρέσεις, παρουσίασαν τό σχέδιο Κόφι Ἀνάν γιά τό Κυπριακό, φανέρωσε γιά ἄλλη μία φορά τό μέγεθος τῆς ἀμαρτωλῆς διαπλοκῆς πού κυριαρχεῖ στήν πολιτική καί οικονομική ζωή τῆς χώρας. Τό ἀποκορύφωμα τῆς συσκότισης-παρασιώσεως ἦταν ἴσως τό «θάψιμο» τῆς ἀποκαλύψεως πού ἔφερε στό φῶς ἡ ἐφημερίδα «*Τό Παρόν*» (Κυριακή 29 Δεκεμβρίου 2002), ὅτι ἡ κυβέρνηση Κληρίδη ἤδη ἀπό τόν Αὐγούστο τοῦ 2002 ἔχει συμφωνήσει νά παραχωρήσει στίς Η.Π.Α. τό δικαίωμα νά ἐγκαταστήσουν στρατιωτικές βάσεις στήν Κύπρο.

Περὶτό νά ποῦμε ὅτι «δέν κουνήθηκε φύλλο».

ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ

Διμηνιαία ἔκδοση τοῦ συλλόγου «ΡΩΜΙΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ»

Ἐκδότης - ὑπεύθυνος κατὰ τὸν νόμο: Ἡρακλῆς Λαμπρόπουλος

Σύμβουλος Ἐκδόσεως: Μοναχός Ἀρσένιος Βλιαγκόφτης

Ἐπεύθυνος τυπογραφείου: ΤυρOffset Β. Κουκουλῆς καί Σία Ο.Ε.

Τηλ.: 2310/68.90.70 Ἐκτύπωση — Βιβλιοδεσία

Συνδρομές προαιρετικές

Ἐπιστολές - Συνδρομές: Περιοδικόν ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ

Τ.Θ. 18407 – 540 03 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Τά ἐνυπόγραφα ἄρθρα ἐκφράζουν τίς ἀπόψεις τῶν συγγραφέων τους καί ἀκολουθοῦν τήν ὀρθογραφία τους.

© **ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ**

Ἐπιτρέπεται ἡ ἀναδημοσίευση, ὑπὸ τὸν ὄρον ὅτι θά ἀναφέρεται ρητῶς ἡ πηγή προελεύσεως